

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 10/2016

Cena \$ 2.50

OCTOBER 2016

Chrám sv. Michaela archanděla v Olomouci

Je barokním skvostem města. Nemá obdobu v celé střední Evropě. Stojí ve středu olomoucké městské památkové rezervace a oří jednu z jejich nejvýznamnějších součástí.

Předpokládáme, že v desátém či jedenáctém století našeho letopočtu zde naši předkové postavili malý kostelík zasvěcený sv. archandělu Michaelovi. Snad byl součástí dománského dvorce, o jehož existenci vyovydávají archeologické nálezy základů hraběních zdí na Univerzitním náměstí z let 990-1991.

Morava se v 11. století stala součástí českého přemyslovského státu a Olomouc jeho první moravskou rezidencí. Prvním úředním nížetem na Moravě se stal v roce 1030 níže Břetislav. Přemyslovská knížata a ozdění králové v Olomouci uplatňovali svou moc a vliv.

Pozemky a budovy kolem kaple věnoval rál Václav I. (1205-1253) řádu dominikáňů. Ti zde vybudovali klášter s gotickým kostelem, zasvěceným sv. Michalovi. Celý reál byl dokončen ve druhé polovině 13. toletí. Jeho původní vzhled neznáme. Stav-u silně poničily dva požáry v krátkém sledu a sebou. První požár v roce 1398 stavby ežce poškodil. Další požár v roce 1404 ničil nejen kostel, ale s ním i celý klášter. kody způsobené těmito živelnými katastroami byly rozsáhlé. Pro zabezpečení obnovy yly vyhlášeny sbírky pro získání finančních rostředků na jejich obnovu. Na místě, kde ývala kapitulní síň kláštera z poloviny 13. toletí, postavili novou kapli Panny Marie (v oučasné době kaple sv. Alexeje). V roce 482 přistavěli k západnímu průčelí chrámu ranolovou pozdně gotickou věž. Sloužila ako zvonice.

Těžkým obdobím v historii kostela se tala třicetiletá válka. Hned na jejím začátku nuseli dominikáni klášter opustit a přetěhovat se do opuštěného kláštera na předněsti Olomouce, zvaného Bělidla. Po obsa-ení Olomouce švédským vojskem v roce 642 byl klášter s kostelem vypleněn. V řizemi kláštera Švédové ustájili koně, ostatní prostory přeměnili na skladiště.

Po skončení války (Švédové opustili měto až v roce 1650) byl kostel s klášterními udovami tak zničen, že nezbylo než přitoupit k demolici a celý areál znovu postavit. Tehdejší olomoucký biskup Karel II. Lichtenštejna a Castelcornu (1664 -1695) obnovu podporoval. Stavba se stále odda-ovala vzhledem k velkému nedostatku finančních prostředků. Starý gotický kostel

zbořili až v roce 1673 a výstavbu nového zahájili ještě o tři roky později v roce 1676. Projekt vypracoval vídeňský dvorní architekt Giovanni Pietro Tencalla (1629-1702), který byl právě ve službách olomouckého biskupa. Aby co nejvíce snížil náklady na výstavbu nového chrámu realizovanou již v raně barokním slohu, využil Tencala nejen základy, ale i subtilní obvodní zdívo původní gotické stavby. Uvnitř ho podepřel mohutnými pilíři, na které postavil mohutné kopule.

Silueta chrámu sv. Michala se třemi kopulemi od té doby spoluvytváří panorama Olomouce. Hrubou stavbu dokončili v roce 1699. Další práce pokračovaly kvůli nedostatku finančních prostředků až do roku 1703. Papež Klement XI. (1700-1720) vyhlásil ve stejném roce v celé Římské říši sbírku, jejíž výnos umožnil dokončení stavby včetně jeho vnitřního vybavení. Chrám konsekroval dne 9. května 1707 pomocný olomoucký biskup František Julius z Braidy.

Krátce po vysvěcení kostela, zachvátil v noci dne 31. července 1709, město Olomouc velký požár. Během několika hodin shořelo 349 domů, vyhořel gotický kostel sv. Mořice i s farou. Oheň poškodil také nedávno vysvěcený kostel sv. Michala. Zničil všechny chrámové a klášterní střechy. Interiér nebyl požárem vážně poškozen s výjimkou oratoře, kde shořelo vnitřní vybavení, včetně vzácných chórových lavic.

V následujících letech dominikáni potízovali nové vnitřní vybavení krůček po krůčku. Nejříve nechali zhotovit kostelní lavice, pak nové varhany. V roce 1711 položili novou dlažbu a současně pořídili sochy dvanácti apoštolů v životní velikosti. Umístili je na ozdobné konzoly na pilíře po celém obvodu kostelní lodi. Oprava křížové chodby se uskutečnila během roku 1719. V roce 1724 byly objednány nové, bohatě zdobené lavice pro zrekonstruovaný kostelní kůr. Celkovou rekonstrukci kostela po požáru zakončili instalací nového hlavního oltáře. Psal se rok 1730.

Působení dominikánského řádu při kostele sv. Michala bylo ukončeno rozhodnutím císaře Josefa II. (1740-1790) ze dne 26. července 1784, kterým byl olomoucký dominikánský klášter zrušen. Dominikáni museli znovu opustit kostel i klášter. Na přímluvu olomouckého arcibiskupa Antonína Theodora Colorado-Waldsee (1777-1811) dostali řeholníci povolení zůstat v Olomouci a nadále působit na jiném místě. Přestěhovali se do zrušeného kláštera na předměstí.

V Olomouci bylo za Josefa II. zrušeno více klášterů a kostelů. Mezi nimi farní kostel Panny Marie na Předhradí, který byl následně zbořen. Kostel sv. Michala se stal místo něj kostelem farním, což ho zachránilo před zrušením. Přilehlé budovy dominikánského kláštera byly zčásti využity pro Arcibiskupský kněžský seminář, menší část sloužila jako farní budova.

Během roku 1829 kostel nově opravili a omítli. Donátorem této rekonstrukce byl olomoucký arcibiskup Rudolf Jan (1819-1831). Během oprav byly ke kostelu sv. Michala přeneseny barokní sochy, které stávaly na hřbitovní zdi kolem kostela Panny Marie na Předhradí od významného moravského sochaře Ondřeje Zahnera. Před demolicí tohoto kostela byly ke sv. Michalovi také přeneseny ostatky mučedníka Jana Sarkandra. V kostele sv. Michala byly uchovávané až do roku 1860, kdy byly v roce oslav jeho blahověčení přeneseny při velké slavnosti do olomoucké katedrály svatého Václava.

Za faráře P. Ignáce Panáka (1844-1920), se uskutečnila v letech 1894 až 1898 velká rekonstrukce kostela. Restaurátorské práce byly provedeny v neobarokním slohu. Vedl je vídeňský architekt Richard Völkel, který se před tím podílel na regotizaci olomoucké katedrály.

Ve 20. století poznamenaly kostel sv. Michala dvě světové války. Pro válečné účely byly zrekvírovány všechny zvony s výjimkou nejmenšího zvonu - umíráčku. Byly zabaveny i cínové pišťaly varhan. Těžké období pokračovalo během čtyř desetiletí komunistického režimu. Po jeho pádu v roce 1989 byl kostel ve velmi zuboženém stavu a vyžadoval rozsáhlou opravu. Nový správce farnosti začal okamžitě s nejnaléhavějšími opravami. Nejprve provedl generální opravu střech a kopulí, pak rekonstruoval zničené vitráže. Po té byla zhotovena nová fasáda kostela a nakonec v letech 2002 - 2009 byl ze sbírek odlit a postupně do zvonice nainstalován soubor sedmi nových zvonů.

Dnes je chrám sv. archanděla Michaela kompletně zrekonstruovaný, včetně přilehlé křížové chodby bývalého kláštera i kaple sv. Alexeje. Kostel a křížová chodba jsou veřejnosti přístupny každý den. Ambit je přeměněn na galerii přibližující historii tohoto posvátného místa.

PhDr. Karel Kavička, Česká republika

Foto na titulní straně:

Kostel sv. Michaela archanděla v Olomouci

Foto P. Antonín Basler

Svatý Michael

Je patronem celé církve, vojáků, lékárníků, vojáků, pekařů, obchodníků, sklářů, je vzýván jako pomocník umírajících.

Svatý Michael, (Kdo je jako Bůh?). Evangelista Jan ho představuje v Apokalypse jako vítězného bojovníka s drakem, kterého znázorňuje satan, svržený na zem. O jejich boji vypráví píseň "Byl boj na nebi"... s drakem zlým, lstivým. Zpívá se v ní, že drak je svržen na zem, ale ten boj trvá dál, neboť ještě v srdcích mužů i v srdcích žen, ten drak musí být přemožen.

Tím je naznačen význam nebeského ochránce Církve v boji se satanem, který chtěl být jako Bůh. Mimo to je tento svatý bojovník uváděn jako průvodce do nebe. Tam, kde vystupuje ďábel jako žalobce, Michael vystupuje jako obhájce.

Duše lidí bojujících o čistotu nalézají ve sv. Michaelu (podobně jako v Panně Marii) jistou pomoc. Ctihodný služebník Boží, Pius XII. 8. 5. 1940 zdůraznil zvláštní úlohu archanděla Michaela slovy: "Vést duše k Bohu, do nebeské slávy, to je úkol, který liturgie i tradice připisuje sv. Michaelovi. Michael vás také podporuje ve vaší roli jako rodiče a stará se o vás i o vaše děti." A vyzval: "Proste sv. Michaela, aby vzdálil od vašich rodin starosti, které rodičovskému srdci připravuje vratké zdraví vašich dětí, jejich krize v dospívání nebo jejich nemoci."

Císař Konstantin postavil první svatyni v Cařihradu, slavné Michaelio, a na Západě se úcta k sv. Michaelovi rozšířila v 5. století na mnoha místech. Monte di San Angelo Gargano leží v Apulii na poloostrově u Jaderského moře v Itálii.

V roce 590, když v Římě řádl mor, papež Řehoř Veliký konal za jeho odvrácení prosebné průvody. Podle legendy, když průvod s obrazem P. Marie zatáčil u mostu před Hadriánovým mauzoleem, zjevil se nad ním sv. Michael, který na znamení konce epidemie schovával meč do pochvy. Na památku této události bylo mauzoleum přejmenováno na Andělský hrad. Most Sant'Angelo byl v roce 1669 ozdoben deseti sochami andělů od Berniniho a na vrchol hradu v roce 1753 postavili bronzovou sochu archanděla Michaela, chystajícího se zasunout meč.

V Římě mu zasvětili basilika na Via Salaria již v 5. století a ve výroční den jejího posvěcení, tj. 29. září se slaví jeho svátek.

Nejen v Itálii, ale i v dalších zemích se šířila úcta k sv. Michaelovi. Na počátku 8. století bylo založeno opatství Mont-Saint-Michel v Normandii jako důsledek zjevení sv. Autbertovi.

Papež Jan Pavel II. dne 27. 5. 1987 při pouti do Monte Gargano řekl: "Přišel jsem, abych uctil a vzýval archanděla Michaela, aby chránil církev ve chvíli, kdy je obtížné vydávat autentické křesťanské svědectví bez kompromisů a bez polovičatosti."

PhDr. Karel Kavička, Česká republika

Foto P. Antonín Basler

Svatý Michaeli, archanděli

vůdce dobrých andělů, pohlédni na nás, jak stále více upadáme do tísní Boj, který si v nebi začal, zuří od Adama stále dál na této Zemi. Nacházíme se v období před Apokalypsou. Velký odpad od Boha se začal. (všemohoucím Stvořiteli nebe i Země se mlčí, jeho příkazy se pohrdá. Člověk podlehl našeptávání satana a sám sebe dělá nejvyšším zákonodárcem a soudcem.

Svatá Církev našeho Pána Ježíše Krista je ničena nejen vnějšími nepřáteli, ale co je ještě mnohem nebezpečnější, nepřáteli uvnitř. Vinici Páně nese stopy zpusťování.

Svatý archanděli Michaeli, vyslechni náš výkřik v nouzi! Již sotva dokážeme snášet toto rouhání, tuto pýchu, toto vraždění a potraty, jakož i zbabělost dobrých. Přijď nám na pomoc se svými legiemi! Vrhni svou velkou otázku «Kdo je jako Bůh?» Plamenným písmem přes horizonty! Ty jsi svrhl padlé anděly z nebe do hlubin pekla, vyžeň satanův kouř z nitra církve!

Svatý archanděli Michaeli, nejen naše rty, i naše ruce, naše slzy, naši srdce volají k tobě, shlédni na naši bídu, na naši únavu. Pohlédni na církev v její bezmoci a poniženosti! Když Izraelité volali k tobě o pomoc jako ke svému andělu smlouvy, pomohl jsi jim se svými anděly - jejich nepřátelé vás viděli jako ohnivé meče a stáhli se. Zda jsme my méně než Izraelité? Zda není církev dědičkou vyvoleného národa, Nevěsta Páně? Zda nejsme děti Marie, děti tvé Královny?

Svatý archanděli Michaeli, anděli naší smlouvy, přijď k nám s Boží mocí varuj nás, ochraňuj nás, přijď se svými legiemi, přijď nám na pomoc s všemi nebeskými mocnostmi a ukaž, že vy, Boží andělé, jste mocnější než brány pekla. Svatý Michael archanděli, ty jsi s planoucím horlivostí svrhl neposlušných andělů do propasti pekla. Vypros nám milost, aby chom se stejnou horlivostí zapálení bojovaly proti hrůzně nenávisti vůči Bohu v našich dnech, dej abychom zasazovaly své síly za větší čest a slávu Boha. Amen.

Modlitba od papeže Lva XIII. z roku 1881

LITURGICKÁ ČTENÍ

28. neděle v mezidobí - 9. října 2016

1. ČTENÍ - 2 Král 5, 14-17

Čtení z druhé knihy Královské.

Náman sestoupil k Jordánu a ponořil se do něho sedmkrát podle nařízení Božího muže Elizea a jeho tělo se obnovilo jako tělo malého dítěte a byl čistý. Náman se vrátil k Božímu muži s celým svým doprovodem, stanul před ním a řekl: „Hle, už vím, že není Boha po celé zemi, jen v Izraeli. Nyní vezmi, prosím, dar od svého služebníka.“ Elizeus odpověděl: „Jako že je živ Hospodin, jemuž sloužím: Nic nevezmu!“ Ačkoli na něj naléhal, aby vzal, odepřel. Náman pak řekl: „Když tedy opravdu nechceš, dovol mi vzít tolik prstě, kolik unese spřežení mezků, neboť tvůj služebník nebude už obětovat celopaly a žertvy jiným bohům, jen Hospodinu.“

2. ČTENÍ - 2 Tim 2, 8-13

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaný! Mysli na Ježíše Krista, Davidova potomka, který byl vzkříšen z mrtvých. To je moje evangelium. Právě kvůli němu trpím, dokonce jako zločinec v poutech. Ale Boží slovo spoutáno není. Proto kvůli vyvoleným snáším všechno, aby také oni došli spásy a věčné slávy skrze Krista Ježíše. Tohle je jisté: Když jsme s ním umřeli, budeme s ním také žít. Když vytrváme, budeme s ním i kralovat. Když ho zapřeme, zapře také on nás. Ale i když my jsme nevěrní, on zůstává věrný, protože nemůže zapřít sám sebe.

EVANGELIUM - Lk 17, 11-19

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Na cestě do Jeruzaléma procházel Ježíš mezi Samařskem a Galilejí. Když přicházel do jedné vesnice, šlo mu naproti deset malomocných. Zůstali stát opodál a volali: „Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“ Když je uviděl, řekl jim: „Jděte a ukažte se kněží.“ A jak odcházeli, byli očištěni. Když jeden z nich zpozoroval, že je uzdraven, vrátil se, mocným hlasem velebil Boha, padl mu k nohám tvář až k zemi a děkoval mu. Byl to Samaritán. Ježíš na to řekl: „Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět? Nikdo z nich se nenašel, aby se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?“ A jemu řekl: „Vstaň a jdi! Tvá víra tě zachránila.“

29. neděle v mezidobí - 16. října 2016

1. ČTENÍ - Ex 17, 8-13

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Amalečané přitáhli a bojovali s Izraelem v Refidim. Mojžíš řekl Jozuovi: „Vyber si muže a zítra vyjdi bojovat s Amalečany, já se zatím postavím na vrchol pahorku s Boží holí v ruce.“ Jozue vykonal, co mu rozkázal Mojžíš, a bojoval s Amalečany. Mojžíš, Áron a Chur však vystoupili na vrchol pahorku. Když Mojžíš měl zdvižené ruce, vítězili Izraelité. Když ruce spouštěl, vítězili Amalečané. Ruce Mojžíšovy se však unavily; vzali tedy kámen, položili

pod něho a on se na něj posadil. Áron a Chur podpírali jeho ruce každý z jedné strany, takže jeho ruce zůstaly pevné až do západu slunce. Jozue porazil ostrým mečem Amalečany a jejich válečné sbory.

2. ČTENÍ - 2 Tim 3, 14 - 4, 2

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaný! Drž se toho, čemu ses naučil a co jsi přijal jako jisté. Viš přece, od koho ses tomu naučil! Od dětství znáš svatá Písma, ta tě mohou naučit moudrosti, abys dosáhl spásy vírou v Krista Ježíše. Všechno, co je v nich napsáno, je vdechnuto Bohem a hodí se k poučování, k usvědčování, k napravování a výchově ve spravedlnosti. Tak je potom Boží člověk dokonalý, důkladně vyzbrojený pro každé dobré dílo. Zapřísahám tě před Bohem a před Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, zapřísahám tě před jeho slavným příchodem a království: Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky.

EVANGELIUM - Lk 17, 5-10

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš vypravoval svým učedníkům podoběnství, že je třeba stále se modlit a neochabovat: „V jednom městě byl soudce, Boha se nebál a na lidi nedal. Byla v tom městě i vdova, chodila k němu a říkala: 'Zastaň se mě proti mému odpůrci!' Ale on dlouhou dobu nechťel. Potom si však řekl: 'I když se Boha nebojím a na lidi nedám, přece se té vdovy zastanu, protože mě obtěžuje; jinak mě bude ustavičně trápit.'“ A Pán řekl: „Slyšte, co říká ten nespravedlivý soudce! A Bůh by se nezastal svých vyvolených, kteří k němu volají ve dne v noci, a nechal by je dlouho čekat? Říkám vám, že se jich rychle zastane! Ale nalezně Syn člověka na zemi víru, až přijde?“

30. neděle v mezidobí - 23. října 2016

1. ČTENÍ - Sir 35, 15b-17, 20-22a

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Protože Pán je spravedlivý Bůh, nestrání nikomu. Není na straně proti chudákovi a vyslyší modlitbu utištěného. Nepohrdne sirotkovou prosbou ani vdovou, když vylévá svou stíznost. Tíseň utlačeného se skončí, křik ubohého se utiší. Modlitba chudého proniká oblaka a nezastaví se, dokud tam nedojde. Nevzdálí se, dokud Nejvyšší nezakročí, nerozsoudí spravedlivě a neobnoví právo.

2. ČTENÍ - 2 Tim 4, 6-8, 16-18

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaný! Já už mám prolít v obět svou krev, chvíle, kdy mám odejít, je tady. Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. Teď mě už jen čeká věnec spravedlnosti, který mi v onen den předá Pán, spravedlivý soudce. A nejen mně; stejně tak všem, kdo s láskou čekají na jeho příchod. Při mé první obhajobě nikdo se mě nezastal, všichni mě opustili. Kéž je jim to odpuštěno! Avšak Pán stál při mně a dal mi sílu, abych plně hlásal evangelium a aby ho slyšeli lidé ze všech národů. A tak jsem byl vysvobozen ze lví tlamy. Pán mě vysvobodí ode všeho zlého a zachrání pro své nebeské království. Jemu buď sláva na věčné věky! Amen.

EVANGELIUM - Lk 18, 9-14

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Některým lidem, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl Ježíš toto podobenství: „Dva lidé šli do chrámu, aby se modlili, jeden byl farizeus a druhý celník. Farizeus se postavil a modlil se v duchu takto: 'Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé: lupiči, podvodníci, cizoložníci nebo i jako tamhle ten celník. Postím se dvakrát za týden, odvádím desátky ze všech svých příjmů.' Celník však zůstal stát vzadu a neodvažoval se ani pozdvihnout oči k nebi, ale bil se v prsa a říkal: 'Bože, buď milostiv mně hříšnému.' Říkám vám: Celník se vrátil domů ospravedlněn, ne však farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

31.neděle v mezidobí - 30.října 2016

1.ČTENÍ - Mdr 11, 22 - 12, 2

Čtení z knihy Moudrosti.

Pane, celý svět je před tebou jako prášek na vahách, jako kapka rosy, která zrání padá na zem. Ty však máš slitování se vším, protože můžeš všechno, a jsi shovívavý k hříchům lidí, aby dělali pokání. Vždyť ty miluješ všechno, co je, a nic si neošklivíš z toho, co udělal, neboť kdybys něco nenáviděl, nestvořil bys to. Jak by něco mohlo trvat, kdybys to nechtěl, nebo se uchovat, kdybys to nepovolal k bytí? Ale ty máš na všechno ohled, poněvadž je to tvé, vládce, milující život, neboť tvůj nepomíjející duch je ve všem. Proto zbloudilé trestáš poněmáhle a napomínáš tím, že jim vyčítáš to, čím hřešili, aby zbavení své špatnosti věřili v tebe, Pane.

2.ČTENÍ - 2 Sol 1, 11 - 2, 2

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři! Bez přestání se za vás modlíme, aby vás učinil náš Bůh hodnými dober, ke kterým vás povolal, a svou mocí zdokonalil, že budete mít vždycky zálibu v konání dobra a vaše víra, aby se projevovala skutky. Pak bude jméno našeho Pána Ježíše oslaveno skrze vás, a vy budete oslaveni skrze něho podle milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista. Pokud jde o dobu, kdy přijde náš Pán Ježíš Kristus a kdy se my u něho shromáždíme, prosíme vás: nechte si tak snadno poplést hlavu, či se dokonce polekat nějakým proroctvím nebo listem prý od nás poslaným, jako by ten den Páně měl už nastat.

EVANGELIUM - Lk 19, 1-10

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Byl tam jistý člověk, jmenoval se Zacheus. Byl to vrchní celník, velmi bohatý. Rád by uviděl Ježíše, jak vypadá, ale nemohl, protože tam bylo plno lidí a on byl malé postavy. Běžel napřed a vylezl na fíkovník, aby Ježíše viděl, protože tudy měl procházet. Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: „Zachee, pojď rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.“ On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal. Všichni, jakmile to uviděli, reptali a říkali: „Vešel jako host k hříšníkovi!“ Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Polovici svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někoho o něco ošidil, nahraďím mu to čtyřnásobně!“ Ježíš mu řekl: „Dnes přišla do tohoto domu

spása. Vždyť i on je potomek Abrahámov. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo.“

32.neděle v mezidobí - 6.listopadu 2016

1.ČTENÍ - 2 Mak 7, 1-2. 9-14

Čtení z druhé knihy Makabejské.

Přihodilo se, že zajali sedm bratrů s jejich matkou. Král je dal mrskat biči a volskými řemeny, aby je přinutil jíst zakázané vepřové maso. Jeden z nich, který se stal jejich mluvčím, řekl: „Co se nás ptáš a o čem se chceš od nás poučit? Jsme odhodláni spíše zemřít než překročit božské zákony otců.“ Druhý pak v poslední chvíli řekl: „Ničemo, bereš nám přítomný život, ale král všehomíra vzkřísí nás k věčnému životu, protože umíráme za jeho zákony.“ Po něm byl týrán třetí. Když ho požádali, hned vyplázl jazyk, který mu chtěli uříznout, nebojácně vztáhl ruce na oheň a neohroženě řekl: „Dostal jsem je z nebe, ale kvůli Božím zákonům se o ně nestarám a doufám, že je znovu od něho obdržím.“ Sám král a jeho družina žasli nad duševní silou jinocha, který se vůbec nestaral o bolesti. Když zemřel, dali se do stejného mučení a týrání čtvrtého, který krátce před smrtí řekl: „Je dobré být poslán na smrt od lidí, když můžeme doufat od Boha, že znovu budeme od něho vzkříšeni. Pro tebe však vzkříšení k životu nebude!“

2.ČTENÍ - 2 Sol 2, 16 - 3,5

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři! Náš Pán Ježíš Kristus i Bůh, náš Otec, který nás miloval a ve své dobrotě nám dal nepomíjející útěchu a radostnou naději - on sám ať vás potěší a utvrdí v každém dobrém činu i slovu. Bratři modlete se za nás, aby se Boží slovo dále šířilo a bylo přijímáno: úctou, jak je tomu i u vás, a abychom byli osvobozeni od lid zvrácených a zlých, neboť věřit není dáno všem. Ale Pán je věrný - on vás bude sílit a chránit od zlého. Spoléháme na vás, že s pomocí Páně děláte a budete dělat, co vám nařizujeme. A Pán ať řídí vaše srdce k Boží lásce a k tomu, abyste byli trpěliví tak, jako by Kristus.

EVANGELIUM - Lk 20, 27-38

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

K Ježíšovi přistoupilo několik saduceů, kteří tvrdí, že není vzkříšení, a otázali se ho: „Mistře, Mojžiš pro nás ustanovil: 'Zemře-li někomu bratr, který měl manželku, ale byl bezdětný, ať si tu manželku vezme jeho bratr a zplodí svému bratru potomka.' Byly tedy sedm bratrů. První se oženil a zemřel bezdětný. Ženu si vzal druhý a třetí a stejně tak všech sedm, nezanechali však děti a zemřeli. Nakonec zemřela i ta žena. Kterému z nich bude tedy ta žena náležet při vzkříšení? Vždyť ji mělo za manželku všech sedm!“ Ježíš jim řekl: „Lidé tohoto světa se žení a vdávají. Ale ti, kdo budou uznáni za hodné dosáhnout onoho světa a vzkříšení: mrtvých, nebudou se ženit ani vdávat. Už přece nemohou zemřít, jsou totiž rovni andělům a jsou syny Božími, neboť mají účast na vzkříšení. A že mrtví budou vzkříšeni, to naznačil i Mojžiš ve vyprávění o hořícím keři, když nazývá Pána 'Bohem Abrahámovým, Bohem Izákovým a Bohem Jakubovým'. On přece nenabyl Bohem mrtvých, ale živých, neboť všichni žijí pro něho.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 30. září 2016

Politické události

Začal nový školní rok, prvňáčků znovu mírně ubylo

V mateřských, základních a středních školách začal nový školní rok. Prvňáčků, pro které to byl nejvíce slavnostní den, znovu mírně ubylo. Nastupovat jich bude asi 115,5 tisíce, což je přibližně o 1200 méně než loni. Na střední školy bude přijato zhruba 101.600 žáků, což je přibližně o 600 dětí více než loni.

Ministryně školství Kateřina Valachová (ČSSD) v projevu zveřejněném na webu ministerstva uvedla, že škola by měla být místem, kde se učí respektu, úctě, fair play a ohledu na ostatní. Vyzvala děti, učitele i rodiče, aby se podíleli na vytváření bezpečného prostředí ve škole.

Prvňáčkům v základní škole ve Stochově na Kladensku rozdal památníčky se svým podpisem prezident Miloš Zeman. "Chtěl bych vám popřát, abyste do těchto památníků získali podpisy zajímavých lidí, a především svých kamarádů, které v té škole určitě najdete, neboť jedna z nejceněnějších věcí je mít kamarády. Bez kamarádů se hezký život prožít nedá," řekl jim.

Děti se po prázdninách vrátily také do pražské Základní školy u svatého Štěpána, která funguje nepřetržitě od dob Karla IV., jenž ji v roce 1348 založil. Vzdělání zde získali například spisovatel Jaroslav Hašek, herečka Růžena Nasková nebo děti Mikoláše Alše a dcera Aloise Jiráska. "Jako jediná ze škol, které Karel IV.

v tom roce zakládal, bylo jich celkem osm. Jsme byli v nepřetržitém provozu i v době husitských válek a morových epidemií, kdy naše škola měla pouhé tři žáky," řekla ČTK ředitelka Jana Páčová. Prvňáčky v této nejstarší pražské škole přivítala mimo jiné manželka prezidenta Ivana Zemanová.

V Českých Budějovicích zahájila provoz jihočeská potravinová banka

Jihočeský kraj zahájil provoz skladu potravinové banky. Bude nabízet potraviny potřebným lidem prostřednictvím sociálních organizací. Klienty nově otevřené banky, která sídlí v Českých Budějovicích, se staly například charity nebo pečovatelská služba pro seniory. Novinářům to řekli zástupci jihočeské potravinové banky a českobudějovického magistrátu. Potravinové banky tak už jsou ve všech 14 krajích, Jihočeský kraj byl posledním regionem, kde nebyla.

Organizace úzce spolupracuje s některými obchodními řetězci. Od nich získává potraviny, které distribuuje dále. "Začali jsme spolupracovat s odběrateli, kteří byli už předtím v potravinové bance Vysočina, a ty jsme převzali. A nyní dále rozšiřujeme ten perimetr v rámci sociálních služeb a v rámci dalších organizací," řekla za jihočeskou potravinovou banku Veronika Láčková z neziskové organizace, která banku zřizuje.

Do nově otevřeného skladu se vejde několik desítek tun potravin. Láčková věří, že jeho kapacita však nebude ni-

kdy zcela naplněna. "Přejeme si, aby zde ty potraviny nezůstávaly dlouho a mohli jsme je předávat dál lidem, kteří je potřebují," uvedla.

České Budějovice jako největší město Jihočeského kraje eviduje v regionu nejvyšší počet lidí bez domova. Podle radní českobudějovického magistrátu Lucie Kozlové (ANO) jsou právě pro tyto lidi služby potravinové banky určeny. "Podle našich informací v Českých Budějovicích žijí přibližně čtyři stovky bezdomovců," řekla Kozlová.

Počet obyvatel ČR v pololetí stoupl na 10 564 900

Počet obyvatel České republiky v letošním prvním pololetí stoupl o 11 000 na 10 564 900 lidí. Výrazný podíl na tom měla zahraniční migrace. Zhruba o tisíc lidí více se také narodilo, než zemřelo. Vyplývá to z údajů, které zveřejnil Český statistický úřad.

Migrací přibýlo v Česku v prvních šesti měsících více než deset tisíc lidí. Přistěhovalo se jich zhruba 19.700, naopak téměř 9700 lidí se odstěhovalo do ciziny. Mezi přistěhovalci převládali Slováci, přibýlo také Ukrajinců a Rumunů. "Živě narozených dětí bylo v prvním pololetí tohoto roku o 96 více než vloni. Celkem se jich narodilo 55.050, z toho 48,8 procenta nevdaným ženám. Děti narozených v manželství meziročně opět ubylo," uvedla předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová.

Od ledna do června zemřelo 54.100 lidí, což je o 3700 méně než za stejné období loňského roku. Loni však byl počet zemřelých v prvním pololetí nejvyšší od roku 1998. Téměř 45 procent letos zemřelých bylo starších 80 let

a necelých 12 procent skonalo před dosažením 60 let. Prvního roku života se nedožilo 157 dětí. Kojenecká úmrtnost byla ve srovnání s úhrnem roku 2015 letos zatím mírně vyšší, a to 2,9 promile. Manželství uzavřelo v prvním pololetí 19.200 párů, což je zhruba stejně jako ve stejném období loni. Nejvíce ženichů bylo ve věku 30 let a nevěst ve věku 27 let. Téměř třetina všech svateb se konala v jedné ze čtyř červnových sobot.

Rozvodů meziročně mírně přibýlo, a to zhruba o 100 na 13.500. V průměru rozvedené manželství trvalo 14,7 roku. Nejčtenější byly rozvody po osmi letech trvání. Téměř 60 procent rozvodů se týkalo manželství s nezletilými dětmi. Rozvod se dotkl skoro 12.400 dětí. Pětina rozvádějců se mužů a žen se rozváděla opakovaně.

V neděli nechte auto doma, vyzývá akce

Do kostela na kole

Nebudme lhotejní k zemi, která nám byla svěřena – s takovým heslem vyrazili věřící z nejrůznějších církví v neděli 18. září do kostela. Zapojili se tak do celorepublikové ekumenické akce s prozaickým názvem Do kostela na kole. „Smyslem je propagovat cyklistickou dopravu, která je, stejně jako pěší chůze, šetrná k životnímu prostředí a ve srovnání s automobilovou dopravou nepoměrně levnější, zdravější a na kratší vzdálenosti dokonce statisticky rychlejší,“ vysvětluje Dan Drápal, jeden z organizátorů akce.

Strmý nárůst automobilové dopravy se podle něj nevyhnul ani církevnímu prostředí a kostely často bývají obleženy auty. Zároveň upozorňuje na nepřímé důsledky použití

ání automobilů, jimi je znečištěné ovzduší a hluková zá-
měž. Akce Do kostela na kole
ná připomenout, že v biblí je
příběhu stvoření světa člo-
věk pověřen správcovstvím
země a lidé jsou zodpovědní
za to, jak s ní nakládají. Má
část především k zamyšlení,
co může člověk ve svém
chování zlepšit.

Událost pořádá už devět let
Poradní odbor pro otázky ži-
votního prostředí při Česko-
slovenské církvi evangelické,
Ekologická sekce České křes-
ťanské akademie a Česká
křesťanská environmentální
síť. Akce je také součástí pří-
pomínání Dne bez aut a Ev-
ropského týdne mobility.

TOP 09 navrhla odložení startu evidence tržeb, Babiš je proti

Opoziční TOP 09 navrhla
odložení startu elektronické
evidence tržeb (EET) o dva
roky. Podle návrhu by začala
platit od roku 2019 pro vše-
chny. Ovšem v případě vo-
lebního vítězství by strana
evidenci tržeb zcela zrušila.
Na tiskové konferenci o tom
informoval předseda TOP 09
Miroslav Kalousek. Minister-
stvo financí návrh odmítlo ja-
ko nekonstruktivní a jako
součást předvolební kampa-
ně. Další opoziční strana,
ODS, uvedla, že dnešní krok
TOP 09 nahrává ministru fi-
nancí Andreji Babišovi
(ANO).

EET má být v první fázi
spuštěna 1. prosince pro hote-
ry a restaurace. Další firmy se
budou zapojovat v následují-
cích měsících. Od března
příštího roku budou muset e-
vidovat tržby maloobchodní a
velkoobchodní firmy. Od 16.
měsíce od účinnosti mají být
evidovány všechny tržby kro-
mě tržeb řemeslníků, které se
pod zákon dostanou od 18.
měsíce. Stánkový prodej ob-

čerstvení bez zázemí pro hos-
ty ve formě stolů a židlí, na-
říklad na festivalech, se do
evidence zapojí až od března
2018, stejně jako prodej na
farmářských trzích.

Ministr financí a předseda
hnutí ANO Andrej Babiš
ČTK řekl, že o odložení star-
tu EET neuvažuje. "Proč by-
chom to odkládali? My jsme
na tom dlouho pracovali,
dlouho jsme to četli ve Sně-
movně a má to začít 1. pro-
since. A myslím, že je jasné,
že většina lidí to podporuje,
protože většina lidí u nás
platí daně a podniká poctivě a
není důvod to odkládat,"
uvedl.

Podle ministerstva financí
(MF) je odložení evidence
tržeb zcela nekonstruktivní
návrh, který by státu i pod-
nikatelům přinesl pouze další
náklady. "Návrh TOP 09 je z
hlediska dlouhodobé koncep-
ce MF zásadně nekonceptní a
ministerstvo ho odmítá jako
politické gesto a součást před-
volební kampaně," uvedl mlu-
včí úřadu Michal Žurovec.

Postupný start evidence a
množství výjimek podle Ka-
louska podnikatelské prostře-
dí nenarovná, ale ještě více
pokříví. "Zvítězí-li v parla-
mentních volbách síly, které
EET prosazují, zákon nabude
účinnosti a bude platit pro
všechny stejně. Pokud zvítě-
zíme my, zákon zrušíme a
podmínky budou také pro
všechny stejné," uvedl Ka-
lousek.

TOP 09 počítá s podporou
pro svůj návrh od stran, které
i dříve kritizovaly EET. Dále
pak hodlá jednat s ČSSD a
KDU-ČSL. Návrh by měla
podle TOP 09 Sněmovna pro-
jednat ve zrychleném řízení,
tedy schválit nebo zamítnout
už v prvním čtení.

ODS přitom uvedla, že tím-
to krokem TOP 09 veřejně

popřela vše, co říkala o EET
v uplynulých měsících. "Ná-
vrh odkladu, a to v době před
krajskými a parlamentními
volbami, nahrává ministrov
financí Andreji Babišovi,
protože je zřejmé, že zavá-
dění EET je technicky nepři-
pravené a chaotické," uvedla
první místopředsdkyně stra-
ny Alexandra Udženija. ODS
podle ní nadále tvrdí, že EET
je pouhá šikana podnikatelů a
trvá na zrušení celého systé-
mu. O to TOP 09 také usiluje.

Vláda si od zavedení EET
slibuje omezení daňových ú-
niků a narovnání podnikatel-
ského prostředí. Pravicová o-
pozice nové opatření ostře
kritizuje a tvrdí, že EET zli-
kvuje mnoho drobných živ-
nostníků.

Vláda dokončí mandát řádně, shodli se

Sobotka s Babišem

Vláda sociálních demokra-
tů, hnutí ANO a lidovců do-
končí mandát přes některé
spory, které koaliční partnery
rozdělují. Shodli se na tom
vicepremiér Andrej Babiš
(ANO) a premiér Bohuslav
Sobotka (ČSSD) při debatách
televize Prima a České televi-
ze. "Tahle vláda je stabilní a
je schopna dotahovat věci,
které slíbila občanům, do
konce," řekl Sobotka v Otáz-
kách Václava Moravce České
televize. Česku podle něj ne-
hrozí předčasné volby a zařa-
dí se mezi země, kde funguje
pravidelný politický cyklus.
"Spory vidíte v každé koalič-
ní vládě, je důležité, aby ne-
přesáhly míru, kdy vláda je
funkční a kdy je schopna pro-
sazovat zákony v Parlamen-
tu," uvedl Sobotka, jako pří-
pad popsal nedávnou diskusi
koalice o ohraničení věku pro
odchod do důchodu.

"My dokončíme ten man-
dát, vláda je úspěšná, je iro-

nie, že ve vládě sedí jedno
hnutí, jedna strana, které mají
přibližně stejné preference.
Takže je před volbami," uve-
dl Babiš.

Šest křesťanských uprchlíků odletělo z ČR zpět do Iráku

Do Iráku odletěla na vlastní
náklady šestičlenná uprchlic-
ká rodina, kterou před pár
měsíci do Česka přivezl Na-
dační fond Generace 21. Upr-
chlíci se rozhodli pro návrat
do vlasti z několika důvodů.
Šlo o zdravotní či psychické
problémy. Mají také pocit, že
se v posledních měsících situ-
ace v jejich rodné zemi mění
k lepšímu. ČTK to dnes řekl
mluvčí nadačního fondu Mar-
tin Frýdl.

Nadační fond podle Frýdla
nesdíli pocit bezpečí jako ro-
dina a je přesvědčen o tom,
že křesťanům nadále hrozí
pronásledování a nebezpečí
smrti. Rozhodnutí rodiny o
odjezdu ale respektoval. "Po-
kud jsme tím, že na několik
měsíců odešli z prostředí, kde
mohl být kdokoliv z nich u-
nesen, mučen nebo zabit, ale-
spoň jednoho z nich zachrá-
nili, stálo to za to a přejeme
jim mnoho štěstí," dodal
Frýdl.

Ministerstvo vnitra potvrdi-
lo, že uprchlíci požádali o
ukončení mezinárodní ochra-
ny. Byly jim vráceny doklady
a vydán výjezdní příkaz. "Le-
tenky si Iráčané hradili z
vlastních zdrojů," doplnilo
vnitro v tiskové zprávě.

Fond chtěl původně do
Česka přesídlit 153 křesťanů
z Iráku. Nakonec jich do tu-
zemska přijelo 89. Vláda pro-
jekt letos v dubnu zrušila po-
té, co skupina 25 přivezených
lidí odjela do Německa. Do
dnešního odjezdu šestičle-
nné rodiny bylo v Česku 40
křesťanských uprchlíků z
Iráku.

Poutníci si připomenuli svatého Václava, na mši promluvil Zeman

Svatý Václav je jedním z učitelů Evropské civilizace. Křesťanské hodnoty jsou pro Evropu a pro svět tou nejlepší variantou. Zaznělo to 28. září z úst kazatelů při tradiční poutní mši ve Staré Boleslavi, které se poprvé zúčastnil i prezident Miloš Zeman.

Mše se konala na zaplněném Mariánském náměstí nedaleko kostela, kde byl patron české země před 1081 lety zavražděn. Spolu se Zemanem na mši přijeli také jeho předchůdce Václav Klaus, vicepremiér Pavel Bělobrádek (KDU-ČSL) nebo předseda TOP 09 Miroslav Kalousek. Mezi přímlovami při mši zazněly i prosby za to, aby všichni představitelé státu a církve dokázali vzájemně spolupracovat.

Mši sloužil brněnský biskup Vojtěch Cikrle, slavnostním kazatelem byl kardinál Joachim Meisner, držitel nejvyššího státního vyznamenání Řádu bílého lva.

Letošní svatováclavská pouť se koná v roce 700. výročí narození krále a císaře Karla IV. Vztah Otce vlasti ke svatému Václavu připomenula přítomnost korunačnického meče. Po skončení bohoslužby byla v kryptě sv. Kosmy a Damiána v bazilice sv. Václava vystavena lebka sv. Václava, kterou střežili duchovní a členové Hradní stráže.

Prezident Zeman na závěr poutní mše vyzval k návratu ke křesťanským kulturním kořenům v době, kdy Evropa čelí náporu islámského fundamentalismu.

Zeman v krátkém proslovu nejprve připomenul tři slova z pomníku Bible kralické, na němž stojí Bůh láska jest.

Ocitoval také list svatého Pavla Korintským, který v něm uvádí: "Lásky kdybych neměl, nic nejsem."

"Připomeňme si tato slova v době, kdy celá Evropa znovu hledá své kulturní kořeny v náporu islámského fundamentalismu. A snažme se učinit vše pro to, abychom se k těmto kořenům opravdu vrátili," uvedl prezident. Závěrem přítomným popřál víru, naději a lásku.

Zemanova slova přítomní odměnili potleskem, při jeho uvítání a zpočátku jeho vystoupení se ale ozýval sporadický pískot a ojedinělé výkřiky hanba.

Kardinál Dominik Duka připomenul, že Zeman dnes slaví 72. narozeniny, k nimž mu blahopřál. Popřál současně k jmeninám přítomným Václavům a Vendulkám, jmenovitě bývalému prezidentovi Václavu Klausovi a také zesnulému prezidentovi Václavu Havlovi, jemu i k nedožitým 80. narozeninám. To shromáždění ocenili zřejmě nejsilnějším potleskem.

Ze Slovenska

Slovenská vládní koalice se zredukovala na tři strany

Slovenskou vládní koalici tvoří už jen tři politické strany. Předsedové stran Směrsociální demokracie, Slovenská národní strana a Most-Híd ve čtvrtek 22. září na Bratislavském hradě podepsali novou koaliční smlouvu. Po březnových volbách byla součástí koalice také strana Sít', ale tu opustilo osm z jejich deseti poslanců a strana přestala působit ve vládě jako samostatný subjekt.

Předsedové tří koaličních stran Robert Fico, Andrej Danko a Béla Bugár potvrdili, že koalice nadále disponu-

je potřebnou většinou 81 poslanců ve 150členném parlamentu. „Máme zájem pokračovat ve stabilní vládě. Proti této koalici neexistuje žádná alternativa a učiníme vše pro to, aby vydržela celé čtyři roky," uvedl Fico.

Sít' rovněž přišla o funkci ministra dopravy, kterou zastával její předseda Roman Brecely. Jeho nástupcem se stal dosavadní náměstek ministra Árpád Érsek (Most-Híd).

Ve volbách získala strana Sít' 5,6 procenta hlasů. Poslanci ji opouštěli postupně a preference strany klesly na jedno procento. Zakládající předseda Sítě Radoslav Procházka nakonec odstoupil z funkce.

Ekonomika

Růst HDP o 2,6 % potvrdil dobrou kondici české ekonomiky

Česká ekonomika ve druhém čtvrtletí meziročně vzrostla o 2,6 procenta. Ve srovnání s prvním čtvrtletím se hrubý domácí produkt zvýšil o 0,9 procenta, uvedl ve zprávném odhadu Český statistický úřad. Hlavními faktory růstu byly silná zahraniční poptávka a stabilní spotřeba domácností. I přes zpomalení meziročního růstu ve druhém čtvrtletí je česká ekonomika podle analytiků ve velmi dobré kondici. V prvním čtvrtletí ekonomika meziročně stoupla o tři procenta.

Ceny pohonných hmot v ČR stagnují, benzin je za 29,24 Kč za litr
Praha - Ceny pohonných hmot v České republice stagnují. Nafta stojí v průměru 27,78 Kč za litr. Benzin Natural 95 zdražil o halěr na průměrných 29,24 Kč za litr. Vyplývá to z údajů firmy CCS, která ceny pohonných

hmot sleduje.

Nejdražší benzin zůstává na Vysočině, kde řidiči zaplatí v průměru 29,74 Kč za litr. Ná sledují Praha a Plzeňský kraj. Nafta stojí nejvíce v hlavním městě, průměrně 28,45 Kč za litr. Přes 28 korun se její cena dostala ještě na Vysočině, Plzeňském kraji a na jižní Moravě.

Naopak za nejnižší ceny nabízejí benzin čerpací stanice v Moravskoslezském kraji a to v průměru za 28,91 Kč za litr. Pod 29 korunami je průměrná cena Naturalu 95 ještě v Královéhradeckém kraji, kde řidiči navíc pořídí vůbec nejlevnější naftu. Za litr tam zaplatí průměrně 27,30 Kč.

Allianz: Průměrný Čech loni zbohatl o 36.000 Kč na 341.000 Kč

Čistá hodnota finančního bohatství na obyvatele v Česku loni stoupla o 36.000 Kč na 341.000 korun (zhruba 12.600 eur). V celosvětovém žebříčku to je posun o dvě příčky dopředu na 26. místo. Ukázaly to výsledky sedmého ročníku studie o světovém bohatství skupiny Allianz, která analyzuje úspory a dluhy v 53 zemích světa.

Růst hrubých finančních aktiv Čechů sice o jednu desetinu zpomalil, přesto se zde Česko vyšvihlo o jednu příčku nahoru, a to na 27. místo ze zkoumaných zemí. Hrubá finanční aktiva zahrnují hodnotu veškerého movitého i nemovitého majetku průměrného občana. čistá hodnota finančního bohatství představuje veškerý movitý nemovitý majetek minus dluhy.

Kurzovní lístek

30. 9. 2016 (střed)

EUR, 127.020
Kanada, 118.377
USA, 124.049

Kultura

Nová kniha přinese

Havlovy dosud neznámé filmové scénáře a další texty

Dosud nepublikované filmové a televizní scénáře, jejichž autorem je bývalý český prezident, dramatik a milovník filmu Václav Havel, přinese nová kniha. Pracuje na ní filmový historik Jan Bernard. Kniha s pracovním názvem Havel a film zahrne i Havlovy eseje a práce, s nimiž se neúspěšně a opakovaně hlásil na FAMU.

Knihu vydá v nejbližších měsících Knihovna Václava Havla s Národním filmovým archivem. Spolupracovala na ní editorka Anna Freimanová.

Za Havlovou láskou k filmu stál vliv jeho strýce Miloše Havla i celé prostředí Barandova, či to, že ho jako malého občas brali na natáčení. „Václav Havel film miloval. Ale myslím, že hlavní motivací pro film bylo, že všichni jeho kamarádi film dělali - Miloš Forman, Ivan Passer nebo později Honza Němec. Cítil se k tomu být přitahován a chtěl film dělat taky,“ řekl Bernard.

Václav Havel se přinejmenším dvakrát koncem 50. let pokoušel dostat na FAMU. „Přijímačky udělal, ale z politických důvodů nebyl přijat. Po válce se pokoušel dostat ještě na DAMU, tam to dopadlo stejně,“ uvedl historik. Na divadelní fakultu se dostal až počátkem 60. let k dálkovému studiu dramaturgie. Pokud by byla jiná politická situace, byl by pravděpodobně filmovým režisérem.

Na FAMU se hlásil nejprve s analýzou Shakespeare a film a úvahou o filmech Marcela Carného, autora slavných Děti ráje, podruhé s analýzou filmu Vlčí jáma a

scénářem Ta vojna napsaným s Karlem Bryndou; ten bude publikován poprvé. Otištěny budou i dopisy, které Havel psal příteli Jiřimu Kuběnovi a kde zkoušky a odvolávání detailně popisuje včetně svých pocitů a toho, kdo z komise se ho zastal, a kdo nikoli.

Při přípravě knihy Bernard objevil řadu zajímavostí. Patří k nim „námet filmové komedie“ Budování zámku, kterou psal s Milošem Formanem, a Návštěva, kterou psal s Milošem Macourkem, Břetislavem Pojarem a Václavem Šaškem. To bylo v roce 1964 poté, co se stal slavným po premiéře Zahradní slavnosti. Stejně tak vznikl scénář Zahradní slavnosti asi na objednávku Barandova.

Novým objevem je podle Bernarda televizní hra Motýl na anténě, o níž se nově zjistilo, že je již z roku 1964, a která se natočila v 70. letech v západním Německu. „Neznámou věcí je krátký scénář, který Václav Havel napsal v létě 1988 podle části pamětí Vasilu Bilaka. Je to Osudná noc, která se týká zasedání předsednictva ÚV KSČ v noci na 21. srpna 1968,“ popisuje další text, který kniha uveřejní poprvé.

Více než polovina scénářů byla realizována, i když většina po listopadu 1989. Společným prvkem Havlových filmových a televizních děl je protest proti establishmentu, subverze, kritika konzumní společnosti, podobně jak je tomu u jeho absurdních dramat. „Na filmu ho přitahovala právě režie, což si nakonec dopřál v případě Odcházení,“ shrnuje Bernard. Této Havlově hře a hlavně filmu by se měla věnovat jeho druhá kniha.

(Podle www.lidovky.cz)

Za Česko bude o Oscara bojovat film Ztraceni v Mnichově

Česká republika vyšle do souboje o Oscara za nejlepší cizojazyčný film snímek Ztraceni v Mnichově režiséra Petra Zelenky. Rozhodlo o tom hlasování členů České filmové a televizní akademie. Akademici vybírali z 49 českých hraných, dokumentárních a animovaných snímků.

Zelenkův film se pohybuje na hranici politické satiry, fikce a filmu o filmu. Jeho důležitým prvkem je papoušek, který kdysi patřil jednomu z aktérů mnichovské dohody, francouzskému premiérovi Édouardu Daladierovi. Snímek letos dostal tři Ceny české filmové kritiky - za nejlepší film roku 2015, za nejlepší režii a scénář. Odesl si také dva České lvy - za scénář a za střih.

Ztraceni v Mnichově se dotýká dějinného tématu mnichovské dohody, kombinuje realitu a fikci, často až na hranici.

„Petr Zelenka natočil neotřelý, vtipný a chytrý film. Svým tématem a originálním zpracováním velice dobře rezonuje i se zahraničním publikem. Vzbudil mimořádný ohlas například na Londýnském filmovém festivalu a dostal se do užšího výběru filmů na European Film Awards,“ uvedl producent filmu David Ondříček.

Sport

Čeští paralympionici přivezli z Ria sedm medailí

Českým sportovcům se na paralympijských hrách v Riu de Janeiro nepodařilo zopakovat výsledky z Londýna, přesto se do Prahy vrátili spokojení. Ocenili výborné podmínky, které organizátoři připravili, i atmosféru her.

„Sedm medailí, které jsme získali, je veliký úspěch. Když to porovnáme s olym-

pijskou výpravou, tak jsme úspěšnější,“ uvedla výkonná předsedkyně Českého paralympijského výboru Alena Erlebachová na tiskové konferenci v Praze.

Zatímco více než stočlenná olympijská výprava přivezla z Ria deset medailí, 37 handicapovaných sportovců jich získalo sedm. V obou případech byla jedna zlatá. „Všichni mi říkají, že jsem druhý Lukáš Krpálek,“ smál se plavec Arnošt Petráček, který se postaral o jediný paralympijský triumf. „Získat zlato je nádherný pocit a je to odměna za velkou dřinu a za všechno, co jsme s trenéry absolvovali,“ řekl.

Před čtyřmi lety čeští reprezentanti v Londýně získali jedenáct medailí, řada z nich už ale vrcholově nesportuje. „Ve výpravě bylo také o deset sportovců více,“ podotkla Erlebachová. Někteří úspěšní paralympionici plánují ukončit kariéru i nyní. Loučit se chystá cyklista Jiří Ježek nebo atletka Eva Berná.

I přes mírné obavy před začátkem her byli paralympionici nadšení ze servisu, který pro ně pořadatelé připravili, a z atmosféry na sportovištích. „Velice nám pomohlo, že před námi byla olympiáda,“ řekl vedoucí výpravy Roman Suda. Nakonec si na závody našli cestu i diváci, i když krátce před začátkem her bylo prodáno jen 12 % vstupenek. „Jenže pak pořadatelé spustili kampaň a během týdne prodali 1,6 milionu vstupenek. Sportoviště tak byla hojně zaplněná a kulisa úžasná. Všichni si to užívali,“ dodal Suda.

Podle České tiskové kanceláře připravila Jana Korečková Olomouc, Česká republika

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Katolicko-pravoslavná komise schválila dokument o primátu a synodalitě v církvi

Katolicko-pravoslavná smíšená komise, která jednala 15. – 22. září v italském Chieti, schválila dokument o primátu (vedoucí úloha římského biskupa) a synodalitě v církvi prvního tisíciletí.

Dokument nazvaný „Synodalita a primát v prvním tisíciletí: na cestě k společnému porozumění ve službě jednoty církve“ schválili na konci týdenního jednání všichni zástupci katolické a čtrnácti pravoslavných církví. Pouze gruzínská pravoslavná církev měla námitky k některým pasážím. Tyto výhrady budou publikovány v samostatné poznámce.

„K přípravě dokumentu vedla dlouhá cesta.“ uvedl podsekretář Papežské rady pro jednotu křesťanů Andrea Palmieri. „Vyžádala si prohloubení této velmi delikátní tematiky, která se dotýká samotného srdce sporu mezi katolíky a pravoslavnými. Dokument je proto nutné považovat za výchozí bod pro jednu fázi dialogu.“

Diskuze o primátu neprobíhala pouze na akademické úrovni. Mezi probíranými tématy bylo například to, jaký má synodalita a primát dopad na hlásání evangelia.

„Je třeba mít na paměti, že se jedná o dialogický dokument,“ dodal Palmieri. „Dokumenty mezinárodní smíšené komise totiž nejsou svojí povahou teologickými spekulativními traktáty, v nichž by bylo systematicky předloženo kompletní učení církve. Nenárokuje si ani to, že by přinášely nové postoje v nauce. Jedná se jednoduše o výsledek práce komise, který se nabízí církvím jako pomoc na cestě k vytvoření plné jednoty.“

Text také nenabízí doktrinální kompromisy mezi pravoslavným pojetím, které klade důraz na rovnost patriarchů, a katolickým, jež vyzdvihuje vedoucí úlohu papeže. Spíše ukazuje, jak se oba aspekty vzájemně nevylučují, nýbrž doplňují. „To umožní křesťanům Východu a Západu poznat do hloubky vzájemné tradice a také se z nich poučit. Zůstáváme přitom věrni základnímu principu ekumenického dialogu, který spočívá ve vzájemném obdarování se,“ řekl také Palmieri.

Papež František podpořil práci komise při setkání s delegací konstantinopolského patriarchátu 27. června 2015, kdy uvedl, že „pozorné zkoumání skutečností, jak se v církvi pojí synodalita a služba toho, který předsedá, je významným příspěvkem ve vztahu mezi našimi církvemi“.

Příští setkání teologické komise je naplánované na začátek roku 2017.

Smíšenou mezinárodní komisi pro dialog mezi katolickou církví a pravoslavnou církví ustavil v roce 1979 Jan Pavel II. Od té doby publikovala již pět dokumentů.

Engelmar Unzeitig, kněz z Moravy, který zemřel v Dachau, byl blahorečen

Na Moravě narozený kněz Engelmar Unzeitig, který zemřel v nacistickém koncentračním táboře Dachau, byl v sobotu 24. září 2016 blahorečen. Obřadu se v dómu ve Würzburgu zúčastnil také českobudějovický biskup Vlastimil Kročil a ministr kultu-

ry Daniel Herman. Rodáka od Svitav připomenul v nedělní promluvě i papež František.

Na blahorečení do bavorského Würzburgu se vydala skupina zhruba 170 poutníků z ČR. Mezi nimi bylo i 15 kněží a 14 bohoslovců z olomouckého kněžského semináře. „I dnes, stejně jako v době otce Engelmara Unzeitiga, je Kristova církev často diskriminovaná, pronásledovaná, pokořovaná a ničená. A to i v naší Evropě, která často zapomíná své dědictví křesťanské kultury,“ uvedl během mše prefekt Kongregace pro svatořečení kardinál Angelo Amato.

Za blahorečení poděkovali moravští věřící ve Svitavách předešlé nedělní mši sv. 25. září. Během ní byl také představen zvon Beatus Engelmar. Přítomní si vyslechli jména kněží, kteří byli uvězněni v koncentračních táborech.

Mučedníka připomněl během nedělní modlitby Anděl Páně také papež František: „Proti nenávisti postavil lásku, na krutosť odpověděl mírností. Jeho příklad nechť nám pomáhá, abychom byli svědky lásky a naděje i uprostřed trápení,“ uvedl římský biskup.

Hubert Unzeitig se narodil roku 1911 v Hradci nad Svitavou. Na Moravě žil do svých 17 let, kdy odešel k mariannhillským misionářům do Reimlingenu v Bavorsku a přijal jméno Engelmar. Ve 28 letech byl vysvěcen na kněze, za své motto zvolil větu: „Jestliže nikdo jiný nechce jít, půjdu já!“

Po vypuknutí druhé světové války působil mimo jiné několik měsíců jako farář v šumavské vesnici Zvonková. Protože se neztajil svými názory na nacistický režim a zastával se pronásledovaných Židů, začalo ho brzy pronásledovat gestapo, které ho 21. dubna 1941 „kvůli podvratným vyjádřením a hájení Židů“ zatkl. „Přišel jsem 3. června do Dachau. Jsem zdrav,“ napsal Unzeitig v krátkosti o několik týdnů později své sestře z nechlvalně proslulého koncentračního tábora.

Nejstarší nacistický tábor, v němž se spolu s dalšími asi 2700 duchovními dostal do takzvaného kněžského baráku, se mu nakonec stal osudným. V táboře, kde mu spoluvězni přezdívali anděl z Dachau, se Unzeitig s ostatními nezfídka dělil o své jídlo nebo je jinak zaopatřoval. Také se věnoval ruský hovořícím vězňům, pro které přeložil velkou část Nového zákona.

Když vypukla v táboře v prosinci 1944 epidemie skvrnitého tyfu a byli potřeba ošetřovatelé pro nemocné, přihlásil se muž s vězeňským číslem 26.147 jako dobrovolník. Na nemoc také 2. března 1945 umírá, den po svých 34. narozeninách.

V jednom dopise píše: „Cokoliv děláme, po čemkoliv toužíme, je to stále a pouze Boží milost, která nás vede a nese. Milost všemohoucího Boha nám pomáhá překonat jakoukoliv překážku. Láska násobí naše síly, díky ní máme fantazii, jsme spokojeni a svobodní. Kdyby jen lidé věděli, co má Bůh připravené pro ty, kdo ho milují!“

Oslavy rodáka od Svitav budou probíhat až do prosince letošního roku. V sobotu 8. října požehná českobudějovický světitel biskup Pavel Posád zvon Beatus Engelmar, 19. listopadu bude slavit mši sv. v Unzeitigově rodišti v Hradci nad Svitavou olomoucký arcibiskup Jan Graubner.

Podle zpráv České biskupské konference

Matka Tereza byla prohlášena za svatou

Zakladatelka Misionářek lásky Matka Tereza, která pečovala o chudé, se 19 let po smrti stala svatou. Ve Vatikánu ji v neděli 4. září 2016 papež František zařadil do seznamu svatých. Její kanonizace byla pojata jako vrcholný moment Svatého roku milosrdenství a účastnilo se jí na Svatopetrském a přilehlém Náměstí Pia XII. podle italské policie 120 tisíc lidí. Spolu s Petrovým nástupcem při liturgii koncelebrovalo 70 kardinálů, 400 biskupů a více než 1700 kněží.

Přední, tedy nejbližší místa u oltáře, obdržela kromě členů dvaceti oficiálních delegací států a mezinárodních institucí, také více než tisícovce chudých a bezdomovců, kteří přijeli s několika stovkami sester Misionářek lásky z celé Itálie. Velká většina účastníků dnešní kanonizace však byla tvořena především voluntariátem, tedy členy dobrovolnické služby, která má ode dneška svoji svatou patronku.

Papež František ve své homilii vyšel z liturgických čtení a v samotném závěru řekl: „Matka Tereza byla v celém svém životě velkodušnou rozdatelkou božského milosrdenství, dávala se všem k dispozici přijímáním a obranou lidského života, jak nenarozeného, tak toho opuštěného a odepsaného. Zasazovala se o obranu života tím, že nepřetržitě hlásala: „nenarozený je ten nejslabší, nejmenší a nejubožejší“. Skláněla se ke zdrceným lidem, ponechaným, aby umírali na zemi u cesty, a rozpoznávala v nich důstojnost, kterou jim dal Bůh; dala slyšet svůj hlas mocným země, aby uznali svoji vinu za zločiny – za zločiny bída, kterou stvořili. Milosrdenství pro ni bylo „solí“, která dává každému dílu chuť, i „světlem“, které osvícuje temnoty těch, kterým se již nedostávalo slz, aby plakali nad svou bídou a utrpením.

Její poslání na městských a existenciálních periferiích trvá dodnes jako výmluvné svědectví Boží blízkosti těm nejchudším z chudých. Dnes odevzdávám tuto příznačnou postavu ženy a řeholnice veškerému voluntariátu: ona ať je vaším vzorem svatosti! Myslím, že možná budeme mít trochu potíž říkat jí svatá Tereza. Její svatost je nám tak blízká, tak jemná a plodná, že jí budeme nadále říkat Matka Tereza. Ať nám tato neúnavná vykonavatelka milosrdenství pomáhá stále více chápat, že jediným kritériem naší činnosti je nezištná láska oproštěná od každé ideologie a každého pouta a určená všem, bez rozdílu jazyka, kultury, rasy či náboženství. Matka Tereza ráda říkala: „Možná nebudu mluvit jejich řečí, ale mohu se usmívat.“ Nesme v srdci její úsměv a rozdávme jej těm, které potkáváme na svoji cestě, zejména trpícím lidem. Tak otevřeme horizonty radosti a naděje malomyslným lidem, kteří potřebují porozumění a něhu.“

Řád Misionářek lásky, který tato Albánka s křesťním jménem Anežka založila, má dnes přes 5000 členek a působí v 765 domech na celém světě. Obřadu svatořečení na Svatopetrském náměstí se účastnilo několik stovek těchto řeholnic spolu s přibližně půl-druhým tisícem lidí, kterým různými způsoby slouží. Nechyběli samozřejmě bratři z několika mužských řeholních kongregací, které svěřence inspirovala a založila, a četní dobrovolníci, kteří jsou zapojeni do charitativních činností obou větví tohoto řádu. Všechny přítomné papež František na konci liturgie pozdravil:

„Zejména misionářky a misionáře lásky, kteří tvoří duchovní rodinu Matky Terezy. Vaše svatá zakladatelka ať nad vámi neustále bdí a vyprošuje vám, abyste zůstali věrni Bohu, církvi a chudým. S vděčnou úctou zdravím také přítomné státní představitele, zejména ze zemí, spojených s postavou nové světice, jakož i oficiální delegace a početné poutníky, kteří přišli z těchto zemí účastnit se této události. Bůh žehnej vašim národům.

Srdčně zdravím vás všechny, drazí dobrovolníci, vás, kdo prokazujete milosrdenství. Svěřuji vás do ochrany Matky Terezy, která vás učí denně rozjímat a adorovat ukřižovaného Ježíše, abyste Jej rozpoznávali a sloužili Mu ve svých potřebných bratřích. Prosíme o tuto milost také pro všechny, kdo jsou s námi spojeni prostřednictvím médií v každé části světa.

V této chvíli bych rád zmínil množství těch, kdo v obtížných a nebezpečných situacích slouží bratřím. Myslím zejména na mnohé řeholnice, které svůj život odevzdávají bezvýhradně. Modleme se zejména za španělskou misionářku sestru Isabelu, která byla zabita před dvěma dny v hlavním městě Haiti, a vyprošujme této tolik zkoušené zemi, aby byla zbavena takovýchto násilností a nastala tam pro všechny větší bezpečnost. Vzpomeňme také na další sestry, které byly vystaveny násilnostem v jiných zemích. Učíme tak modlitbou k Panně Marii, Matce a Královně všech svatých.“

Po kanonizační liturgii pokračovala slavnost ještě obědem v atriu auly Pavla VI., kde papež František spolu se sestrami Matky Terezy nabídl pohostinství všem chudým a bezdomovcům, kterých si sestry přivedli do Říma asi půl druhého tisíce. Pocházeli zejména z domů a nocleháren Misionářek lásky z celé Itálie: Milána, Boloně, Florencie, Neapole a všech římských domů. Přicestovali autobusem většinou během noci. Při obědě jim sloužilo přibližně 250 sester, 50 bratří a desítky dalších dobrovolníků. K obědu byla pizza napoletana, kterou připravoval na místě dvacetiletý tým s třemi pojízdnými pecemi.

Matka Tereza se již šest let po smrti stala blahoslavenou. Tehdejší papež Jan Pavel II. ji za ni prohlásil v říjnu 2003 ve Vatikánu. Zázrak nutný k blahověštění se podle církve stal 5. září 1998, přesně rok po smrti řeholnice, v klášteře u bangladéšských hranic, kam s velkým nádorem v břiše přišla Indka Monika Besraová. Vatikán uznal, že nádor zmizel poté, co se jeptišky modlily k Matce Tereze. Druhý zázrak, který cestu ke svatořečení otevřel, Vatikán oznámil loni 18. prosince. Zázrak spočíval v nevysvětlitelném uzdravení muže v Brazílii, který byl v kómatu kvůli několika abscesům na mozk. Podle katolické církve pomohla modlitba jeho manželky k Matce Tereze.

Podle zpráv Rádia Vatikán a České biskupské konference

Papež František přijal od Čechů sochu sv. Anežky

Papež František na generální audienci, která se konala 10. září na Svatopetrském náměstí přijal sochu sv. Anežky České, kterou mu předala česká delegace vedená ministrem kultury Danielem Hermanem. Součástí delegace byla také místopředsdkyně Senátu ČR Miluše Horská, policejní prezident Tomáš Tuhý, kardinál Miloslav Vlk, královéhradecký biskup Jan Vokál, plzeňský biskup Tomáš Holub, českobudějovický biskup Vlastimil Kročil, ředitel Charity ČR Lukáš Curylo, zástupci akademické obce a občanské společnosti. Sochu doprovázela také řada poutníků i pěvecký sbor.

„Vítám věřící z České republiky, kteří se účastní národní pouti ve Svatém roce milosrdenství. Jsem rád, že mohu přivítat kardinála Miloslava Vlka, biskupy a státní představitele, a děkuji vám za dar sochy svaté Anežky České,“ řekl papež František v závěru generální audiencie. Již dříve si sochu prohlédl a poželal ji.

„Draží bratři a sestry, přeji vám, abyste tento Svatý rok prožili s vírou a znovu objevili krásu v prokazování skutků milosrdenství, které jsou konkrétním projevem Boží lásky ke každému z Jeho dětí. Vyřídte můj pozdrav svým krajanům, nadále se prosím za mne modlete a přijměte apoštolské požehnání, které ze srdce uděluji vám a vašim rodinám,“ řekl také římský biskup Čechům.

Od některých skupin účastníků dostal papež skleněný kalich a obětní misku a 25 růží na připomínku čtvrtstoletí svobody.

Papež měl podle kardinála Vlka zřetelnou radost. „Řekl jsem mu, že sv. Anežka je zakladatelkou jediné české řehole, jejímž posláním je péče o nemocné a chudé, a proto její socha přichází do Vatikánu v tomto Svatém roce milosrdenství,“ odpověděl kardinál Vlk na dotaz českého vysílání vatikánského rozhlasu, o čem mluvil s papežem Františkem při osobním pozdravu.

Jak vznikla idea přivést sochu sv. Anežky České do Vatikánu vysvětlil Rádiu Vatikán královéhradecký biskup, Jan Vokál: „Socha vznikla v kamenické škole v Hořicích, jejíž ředitel pan Moravec byl na generální audienci také přítomen. Iniciativu zašitila paní senátorka Miluše Horská, která má kancelář v Pardubicích, takže vlastně celá ta iniciativa se zrodila na území královéhradecké diecéze. Mám proto radost, že mohu z pověření ČBK tuto skupinu poutníků doprovodit. Shodou okolností je tady také skupina seminaristů z méj diecéze. Máme zde takové setkání, které konáme každoročně v nějakém poutním místě, a letos jsme měli v plánu Řím, takže se to všechno sešlo při této příležitosti. Myslím, že je to velká věc, protože svatá Anežka zapadá do kontextu Svatého roku milosrdenství a může být poselstvím pro náš národ také v té evropské krizi migrantů. Rozhodně nám dává významné poselství: ti, kteří zastávají zodpovědné úřady a mají moc, by se měli starat o potřebné. Ona z královské rodiny se zřekla všeho, protože objevila poslání, radost a krásu ve službě těm nejneopatrnějším. To je tedy poselství našemu národu a mám radost z toho, že je zde přítomno mnoho politiků a podporují tak poselství svaté Anežky.“

Ministr kultury Daniel Herman, tuto událost vnímá jako důležité utvrzení evropské identity, potřebné k překonání strachu z jinakosti: „Dnešní slavnost donace sochy svaté Anežky byla zároveň poutí poutníků z různých diecézí a regionů České republiky. Bylo krásné a takové solidární setkání na Svatopetrském náměstí a jsem přesvědčen, že taková gesta mají velký význam. Tady totiž opravdu jsme u kořene evropské identity. To je třeba si uvědomit a české země jsou plnohodnotnou součástí této evropské tradice a poselství Svatého otce o otevřenosti a pobídka ke zbavení se strachu z jiných kultur, ale k dialogu s nimi, patří k této identitě. Tam je svatá Anežka Přemyslovna velkým příkladem“

Socha sv. Anežky České z vyhnánovského piskovce je 160 centimetrů vysoká, podstavec měří 32 centimetrů a spolu váží asi 300 kilogramů.

O svém osobním vztahu ke svaté Anežce mluví místopředsdkyně Senátu Miluše Horská: „Já mám sochu sv. Anežky i ve sv. senátní kanceláři v Pardubicích, protože jsem si řekla, že mi v tvrdé mužské energii, ona Přemyslovna, která se vzdala trůnu a šla sloužit, že mi v tom mém politickém postu pomůže. Když přijel kardinál Parolin do Prahy k 25. výročí sametové revoluce a já jsem měla možnost se s ním sejít, tak jsem začala ten příběh sv. Anežky vyprávět, jaký odkaz má pro současnost a jak se má stát prostřednictvím svých institucí a spolu s nestátními organizacemi starat o své potřebné. My čeští politici to sice slibujeme, ale nekonáme, kdežto Anežka byla královna a jednala tak. Kardinálové Parolinovi se to moc líbilo, což byl krok k tomu, abychom její sochu přivezli do Vatikánu. Jsem šťastná, že se nám to povedlo a doufám, že si kus pozitivní energie odvezeme k nám domů a že se v Čechách přestaneme hádat a budeme sloužit lidem dobré vůle.“

V odpoledních hodinách slavilo na 300 poutníků mši svatou v kostele sv. Jana Křtitele Florentinů, který je jedním z římských kostelů zvlášť určených ke slavení Svatého roku milosrdenství. V homilii zdůraznil kardinál Miloslav Vlk úlohu českého národa v Evropě. Připomněl přítom například kardinála Josefa Berana, který je jako jediný biskup pochovaný ve Vatikánu mezi papeži.

Poutí uzavřel průvod do Svatopetrské baziliky, průchod Svatou branou milosrdenství i modlitba a zpěv české hymny u oltáře sv. Václava. „Rok milosrdenství je příležitostí projevit svou víru společně a veřejně. Je dobře, že my, věřící, vstupujeme do společnosti. Máme sem vnášet ty hodnoty, které potřebuje: snášlivost, vztahy ke druhým, milosrdenství, odpuštění a další,“ zhodnotil poutí emeritní pražský arcibiskup.

Socha sv. Anežky je nyní umístěna v bazilice sv. Petra v kapli svatých patronů Evropy jako vůbec první česká socha. Této české světici se tak dostává zvláštní cti: spočine v nejvýznamnějších poutním místě na světě, navíc poblíž hrobu sv. Petra. Svatá Anežka Česká se tak symbolicky vrací do míst, kde byla v listopadu 1989 papežem Janem Pavlem II. prohlášena za svatou. Anežka Přemyslovna (Anežka Česká) byla dcerou krále Přemysla Otakara I. Místo života u dvora si zvolila cestu řeholnice a pomáhala chudým a nemocným.

Podle zpráv Rádía Vatikán a České biskupské konference

Papež František v Gruzii a Ázerbájdžánu

Ve dnech 30. září až 2. října uskutečnil papež František na svou 16. zahraniční apoštolskou cestu, tentokrát do Gruzie a Ázerbájdžánu. Jejím výrazným rysem byl ekumenický a mezináboženský rozměr. Kavkazskou cestu Svatého otce sledovalo více než 200 gruzínských a mezinárodních novinářů akreditovaných v tiskovém středisku v gruzínském hlavním městě Tbilisi. Podle korespondentky Rádia Vatikán však v ulicích města nebyly žádné známky zvláštní pozornosti k návštěvě hlavy katolické církve. Plakáty visely pouze na místech, která papež navštívil, zejména ve farnostech. Také agentury se omezily na strohé zveřejnění programu papežské cesty, zatímco z tištěných médií jej přinesl jenom Gruzínský deník, který zároveň publikoval oficiální oznámení pravoslavného patriarchátu: „S velkou úctou zdravíme našeho váženého hosta a doufáme, že jeho návštěva prohloubí vzájemné vztahy a posílí pokoj v oblasti.“

Po čtyřhodinovém letu přistál papež František na mezinárodním letišti v Tbilisi, kde jej vedle církevních představitelů očekávali prezident republiky Giorgi Margvelashvili s manželkou, pravoslavný patriarcha a katolikos celé Gruzie Eliáš (Ilia) II. V rámci uvítací ceremonie dvě děti v krojích nabídly papeži košík s hroznovým vínem a zazpíval místní katolický sbor. Tbilisi bylo založeno v polovině 5. století jako hlavní město Gruzínského království. Jeho strategická poloha na cestě spojující zakavkazský východ se západem měla za následek opakované plenění města ze strany Peršanů v 6. stol., Byzantinců a Arabů v 7. stol., Mongolů ve 14. stol. Nakonec vyplnili Tbilisi Peršané v roce 1795. Krátce na to (1801) nastoupila ruská okupace. Tbilisi je hlavním kulturním centrem země a zároveň místem, kde je minoritní katolická komunita nejsilněji zastoupena. Kromě katedrály Nanebevzetí P. Marie v historickém centru mají v gruzínském hlavním městě kostel sv. Petra a Pavla, při kterém už od roku 1991 působí neokatechumenátní společenství složené z kněží, misijních rodin a laiků. Dalších pět původně katolických kostelů bylo státem zkonfiskováno a přiděleno gruzínské pravoslavné církvi. Katolické komunity patří ke třem různým obřadům, z nichž příslušníci latinského ritu mají sídlo v Tbilisi. Arménští katolíci patří k arménskému Gyumri a syrsko-chaldejský rítus podléhá chaldejskému babylonskému patriarchátu se sídlem v Bagdádu.

První kroky papeže Františka na gruzínské půdě vedly do prezident-ského paláce, kde se po soukromé schůzce s prezidentem setkal s představiteli občanské společnosti a s diplomatickým sborem. Papež na uvítanou řekl, že Gruzie je přirozeným mostem mezi Evropou a Asií, a připomněl, že tato země za 25 let samostatnosti za cenu mnoha obětí upevnila své demokratické instituce a usilovala o rozvoj. Dále vyjádřil naději, že další rozvoj bude pokračovat mírumilovnou cestou, jejíž podmínkou je mírová koexistence všech národů a států regionu.

Z prezidentského paláce se papež vydal do sídla Gruzínské pravoslavné církve, která svou samosprávu obnovila v devadesátých letech minulého století a dnes čítá pět milionů věřících. Gruzínská ústava uznává zvláštní roli této církve v dějinách země, avšak zároveň předpokládá její nezávislost na státu.

Papež František v audienci síni patriarchálního paláce zahájil svou promluvu poukazem na vztahy, které římskou a gruzínskou církev pojí už od prvních staletí a vyvrcholily návštěvou gruzínského patriarchy ve Vatikánu (6. června 1980), jakož i cestou sv. Jana Pavla II. do Gruzie, kdy jej přijal tentýž katolikos Eliáš II. (8. listopadu 1999)

„Gruzínská pravoslavná církev zakořeněná v apoštolském hlásání zejména postavou apoštola Ondřeje a římská církev založená mučednickým apoštola Petra dostaly dnes milost obnovit v Kristově jménu a k Jeho slávě krásu apoštolského bratrství. Petr a Ondřej totiž byli

bratři. Ježíš je povolal, aby zanechali sítě a společně se stali rybáři lidí (srov. Mk 1,16-17). Drahý bratře, nechme se opět vést Pánem Ježíšem, nechme se opět přitáhnout jeho pozváním, abychom opustili to, co nám brání být společně hlasateli Jeho přítomnosti.“

Láska nás pozvedá, citoval papež gruzínského klasika dvanáctého století Šota Rustaveliho, jehož hrdinský epos *Muž v tygři kůži* je národním dílem. „Láska je důvodem existence nesmrtelné krásy vašeho kulturního dědictví vyjadřujícího se rozmanitými formami, např. hudbou, malbou, architekturou a tancem. Vy, drahý bratře, jste jí dal důstojný výraz zejména ceněnými kompozicemi posvátných hymnů, někdy i latinských, které jsou obzvláště drahé katolické tradici.“

Papež se pak zmínil o svatě Nině, zvané rovněž sv. Kristiana, mladé otrokyni z Kappadokie, která svým misijním dílem přispěla k přijetí křesťanství za státní náboženství ve východní Gruzii roku 337. Rozšířila viru výjimečným znamením kříže ze dřeva vinné révy, který podle legendy přijala od Panny Marie a ovázala svými vlasy. Symbol vinné révy je symbol často přítomný v gruzínských kostelích i vlastním znaku patriarchátu.

„Nejde o obnažený kříž, neboť vinný keř kromě vynikajících plodů, které nese tato země, představuje Pána Ježíše. On je totiž „pravý vinný kmen“ a žádá svoje apoštolů, aby zůstali pevně naroubováni v Ném jako ratolesti, aby přinášeli ovoce (srov. Jan 15,1-8). Aby evangelium přinášelo plody, také dnes se po nás, drahý bratře, žádá, abychom byli ještě pevnější v Pánu a jednotnější mezi sebou. Množství svatých, které tato země má, ať nás povzbudí klást evangelium před všechno ostatní, abychom evangelizovali jako v minulosti a víc než v minulosti, osvobození od nástrah předsudků a otevření stále novosti Boha.“ Vyzýval papež František s poukazem na přátelství, které je, spolu s láskou, pro Gruzince nejcennější hodnotou. Místní pohostinnost a pozitivnost má svoje kořeny ve víře, která vede Gruzince, aby u stolu všem vyprošovali mír, přičemž zmiňují dokonce i nepřátele.

„Pokojem a odpuštěním jsme povoláni přemáhat své pravé nepřátele, kteří nejsou z těla a krve, ale jsou to zlí duchové mimo i uvnitř nás samých (srov. Ef 6,12). Tato požehnaná země je bohatá na statečné hrdiny evangelia, kteří jako svatý Jiří dovedli potírat zlo. Jejich přímluva ať přinese úlevu mnoha křesťanům, kteří i dnes trpí ve světě pronásledováním a tupením, a posílí v nás dobrý úmysl být bratrsky sjednoceni hlásáním evangelia pokoje.“ zakončil Svatý otec s odvoláním na národního patrona – sv. Jiřího, od něhož se odvozuje jméno země.

Pronásledovaným křesťanům byla věnována poslední zastávka 1. dne papežovy cesty – v tbiliském kostele sv. Šimona. Papež František se zde modlil za mír se společenstvím asyrsko-chaldejské diaspory, které do svých řad přijalo uprchlíky z Iráku. Kostel vystavěný díky zahraničním dárcům byl vysvěcen před sedmi lety a přiléhá mu polyfunkční centrum, které udržuje duchovní a kulturní asyrsko-chaldejské tradice, včetně vyučování aramejštiny.

V sobotu 1. října dopoledne papež František sloužil mši svatou z liturgické památky sv. Terezie z Lisieux, učitelky církve, na tbiliském stadionu Meskhi. Zúčastnil se jí chaldejský patriarcha Louis Raphaël Sako a chaldejsí biskupové, kteří se účastní synodu své církve, ale zejména asi 7 tisíc věřících arménské katolické církve a dalších křesťanských vyznání.

Svatý otec kázal o ženách a matkách předávajících víru, o Boží útěše, a o prostotě srdce, jež člověka otvírá k chápání Boha.

„Tady v Gruzii je mnoho žen a matek, které uchovávají a předávají víru, kterou v této zemi zasela svatá Nina, a přinášejí čerstvou vodu Boží útechy do vyprahlých a konfliktních situací. To nám pomáhá

Papež František prochází Svatou bránou roku milosrdenství při liturgii na stadionu ve Tbilisi

chápat krásu toho, co dnes říká Pán v prvním čtení: „Jako matka utěšuje svého syna, tak já vás poteším“ (Iz 66,13). Jako na sebe matka bere tíhu a námahy svých dětí, tak má Bůh v oblíbě brát na sebe naše hříchy a náš nepokoj. On, který nás zná a nekonečně miluje, vnímá naši modlitbu a dovede osušit naše slzy. Existují brány útěchy, které je třeba nechávat stále otevřené, protože Ježíš jimi rád vstupuje: evangelium, které denně čteme a nosíme s sebou, tichá modlitba a adorace, zpověď, eucharistie. Těmito branami vstupuje Pán a dává věcem novou chuť. Když se však brána srdce zavře, Jeho světlo nevstoupí a ocitáme se v temnotě. Zvykáme si pak na pesimismus, na nezdary a na skutečnosti, které se nikdy nemění. A nakonec se uzavíráme do smutku, v podzemí úzkosti, osamocení v sobě. Pokud však otevřeme brány útěchy: dokořán, vejde světlo Páně!“

Boží útěcha je však také ve společenství, ve společenství církve, jež je domovem útěchy, a která volá každého jednotlivce, aby těšil ty, kdo toho mají zapotřebí, kdo strádají, jsou malomyslní a skličeni. Přijímat a přinášet útěchu je náležitým posláním církve, zdůraznil papež.

Odpolední setkání Svatého otce s gruzínským katolickým společenstvím, které čítá 30 až 40 tisíc věřících tří různých obřadů, v latinském kostele Nanebevzetí Panny zahájila čtyři svědectví. Promluvili zástupci rodin a mládeže a rovněž gruzínský seminarista, který vyzdvihl důležitost tbiliské katolické univerzity. Za komunitu arménských katolíků v Gruzii vystoupil jeden z kněží, který poukázal na její nelehkou situaci. V Tbilisi zatím nemá vlastní kostel, a proto využívá farní kostel sv. Petra a Pavla. Druhý katolický kostel gruzínského hlavního města, který před sedmnácti lety navštívil Jan Pavel II. Papež František reagoval na pronesená svědectví a mluvil spatra o tom, jak upevnit víru v zasvěceném životě i manželství, zdůraznil především: „Manželství je to nejkrásnější, co Bůh stvořil.“

Další odpolední zastávkou se stala tbiliská poliklinika *Redemptor Hominis*. Papež osobně pozdravil všechny nemocné, požehnal jim a loučil se slovy: „Ježíš si vás oblíbil a vciťuje se do trpících lidí, neboť sám snášel utrpení.“

Vrcholným ekumenickým momentem byla podvečerní návštěva římského biskupa v gruzínské patriarchální katedrále Svecichoveli v někdejší hlavní městě a dosavadním duchovním centru Gruzie v Mcchetě, vzdálené asi 20 km od Tbilisi.

Gruzínský král Mirian III. přijal křesťanství z rukou svatě Niny v roce 327 a vyhlásil jej státním náboženstvím. Právě apoštolka Gruzie také zvolila místo, na kterém měl stát první gruzínský kostel – patriarchální katedrála Svecichoveli. Podle legendy uchovává Kristovu nesešívanou suknicí, kterou měl od římských vojáků koupit gruzínský Žid Eliáš a odvézt své sestře Sidonii. Ta zemřela s posvátným rou-

chem v rukou a na místě jejího hrobu vyrostl obrovský cedr. Svatá Nina dala strom porazit a použít na stavbu pilířů původního dřevěného kostela. Právě tento sloup, ze kterého se šířilo léčivé světlo, dal jméno katedrále, které v překladu doslova znamená „živoucí pilíř“.

„Tato velkolepá katedrála nás vybízí, abychom se upamatovali na minulost. Je to více než nezbytné, protože »úpadek lidu začíná tam, kde se vytrácí paměť minulého« (Ilija Čavčavadze, *Lid a dějiny*)“ citoval papež František gruzínského národního obrozence v úvodu promluvy, která navázala na pozdrav katolíka Eliáše II.

„Jemná a soucitná blízkost Páně je taďy reprezentována zejména znamením posvátné suknic. Tajemství „nesešívané, v jednom kuse odshora až dolů setkané suknic“ (Jan 19,23), od začátku přitahovalo pozornost křesťanů. Antický Otec, svatý Cyprián z Kartága, prohlásil, že v nesešívané Ježíšově sukničce se ukazuje „pojitko svornosti, které neoddělitelně sjednocuje“, onu „jednotu, která sestupuje shůry, tedy z nebe a od Otce a absolutně ji nelze trhat“ (O katolické jednotě církve 7). Posvátná suknic, tajemství jednoty, nás vybízí, abychom zakoušeli velkou bolest nad rozděleními, ke kterým v průběhu dějin mezi křesťany došlo. Jsou to opravdové tržné rány, které byly zasazeny Pánovu tělu. „Jednota, která přichází shůry“, Kristova láska, která nás spojila a darovala nám nejenom svůj šat, ale samo své tělo, nás však zároveň podněcuje k upřímné činnosti lásky a vzájemnému porozumění, abychom tyto rány opět zacelili, ožívování duchem čirého křesťanského bratrství.“

To vše si zajisté žádá trpělivost, připustil papež. Zároveň však nesmíme propadat obavám a malomyslnosti, nýbrž hledat příležitosti k setkání a dialogu.

„Svatý Cyprián tvrdil, že „Kristova suknic, která je jediná, nerozdělná a z jednoho kusu, indikuje nerozdělitelnou svornost našeho lidu, nás, kteří jsme se oblékli v Krista“ (O katolické jednotě církve 195). Ti, kdo byli pokřtěni v Krista, pravi přece apoštol Pavel, byli oblečeni v Krista (srov. Gal 3,27). Proto navzdory našim omezením a nehledě na jakýkoli následný historický či kulturní rozdíl jsme povoláni být „jedno v Kristu Ježíši“ (Gal 3,28) a neklást na první místo nesoulad a rozdíly mezi pokřtěnými, protože je opravdu mnohem více toho, co nás poji než dělí.“

V neděli 2. října papež František přicestoval do ázerbájdžánské metropole Baku, kde se jen asi 300 místních obyvatel - a několik tisíc cizinců - hlásí ke katolické víře. Drtivá většina Ázerbájdžánců vyznává šíitskou větev islámu. Papež František hned dopoledne sloužil mši svatou v katolickém chrámu postaveném po návštěvě papeže Jana Pavla II. v roce 2002 díky tomu, že prezident Alijev daroval pozemek na okraji metropole a katolický kostel, jediný v zemi, pomohl postavit také muslimové a židé. V kostele sloužil slovenští duchovní z řádu salesiánů. „Všichni jsme velmi potěšeni. Vnímáme návštěvu papeže v roce božího milosrdenství jako opravdu velký a nečekaný dar,“ uvedl Vladimír Fekete, který v Baku působí jako apoštolský prefekt.

Svatý otec kázal o dvou podstatných aspektech křesťanského života: víře a službě. „Poněvadž víra je Božím darem, je třeba ustavičně o ni prosit a máme ji také pěstovat. Není to magická síla, která sestupuje z nebe, není to „nadání“, které se obdrží jednou pro vždy, ani nějaká svrchovaná moc, která slouží k vyřešení životních problémů. Víra sloužící k uspokojení našich potřeb by totiž byla sobeckou vírou, zcela soustředěnou na nás. Víra neznamená mít se nebo se cítit dobře, požívat v duši útěchu a zakoušet v srdci trochu pokoje. Víra je zlatá nit, která nás pojí s Pánem, čirá radost, že jsme s Ním, sjednocení s Ním; je to dar, který má cenu celého života, ale přináší plody, pokud se přičiníme.“

Jak se ale máme přičinit?, tázal se papež. Boží slovo nám napovídá, že službou, vysvětlil římský biskup na obraze tkaného koberce, ve kterém se vzájemně splétá útek s osnovou.

„Lze si myslet, že služba je pouhá oddanost vlastními povinnostem nebo občasně prokazování nějakého dobrého skutku. Pro Ježíše je to mnohem více. (...) Ježíš po nás žádá radikální a naprostou ochotu, život v plné připravenosti, bez kalkulací a nezištně. Proč je tak náročný? Protože tak nás miloval On, když se stal našim služebníkem „až do krajnosti“ (Jan 13,1) a přišel, „aby sloužil a dal svůj život“ (Mk 10,45). Nejsme povoláni sloužit jen proto, abychom dostali odměnu, nýbrž abychom napodobili Boha, který se z lásky k nám stal našim služebníkem. A nejsme povoláni sloužit občas, nýbrž žít službou.“ Služba je tedy životní styl, pokračoval papež, od kterého nás nic neně může oddálit dvojí pokušení. Jedním je vlažnost spojená s vyhledáváním pohodlí, pasivitou a průměrností. „Vlažný člověk vyhrazuje Bohu i druhým „procenta“ svého času a svého srdce, nikdy nepřehání, ba snaží se vždycky šetřit. Jeho život tak ztrácí chuť, podobně jako opravdu dobrý čaj, který se nedá pit, když vychladne.“

„Existuje druhé pokušení, do něhož lze upadnout nikoli pasivitou, nýbrž „přílišnou aktivitou“: totiž panské smýšlení, které se dává do díla jenom kvůli získání kreditu a vážnosti. Služba se tak stává prostředkem a nikoli cílem, protože cílem se stala prestiž, a potom nastupuje moc a snaha být velcí. „Mezi vámi však tomu tak nebude. – připomíná Ježíš nám všem – Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem“ (Mt 20,26). Takto se tvoří a zkrášluje církev.“

V závěru mše svaté, po modlitbě Anděl Páně, papež povzbudil nevelké katolické společenství a spatra poznamenal: Někdo by si mohl myslet, že papež plýtvá časem, když se vydává navštívit pár stovek katolíků v Azerbájdžánu:

„Papež v tom ale napodobuje Ducha svatého, který z nebe sestoupil na malé společenství uzavřené v předměstském večeradle. Ono společenství mělo strach, vnímalo, že je chudé, pronásledované, zapomenuté. Duch svatý mu dodal odvahu, sílu, odhodlanost jít dál a hlásat Ježíšovo jméno. Brány onoho malého společenství, uzavřené kvůli strachu či studu, se otevřely a vyšla z nich síla Ducha. Papež plýtvá časem stejně tak, jako to tehdy dělal Duch svatý. Je nezbytné pouze dvojit – v onom společenství byla Matka, a proto na ni nikdy nezapomínejte. A v onom společenství byla také milosrdná láska, bratrská láska, kterou mu Duch svatý vyhradil. Odvahu tedy a jděte dál! Go ahead! Bez obav kupředu.“

Odpoledne se papež setkal s prezidentem Alijevem a oslovil diplomatický sbor. Papež ve své promluvě ocenil úsilí vynaložené na upevnění institucí a usnadnění ekonomického a občanského růstu národa, které země vynaložila za 25 let nezávislosti. Dále připomenul, že aby bylo možné účinně odporovat mnoha konfliktům, je zapotřebí, aby rostla kultura míru.

V závěru vyjádřil uspokojení nad srdečnými vztahy, které početné nepatrné katolické společenství udržuje s muslimskou, pravoslavnou a ortodoxnou komunitou. Ukazují totiž, že mezi věřícími různých náboženských vyznání je možné udržovat srdečné vztahy, úctu a spolupráci ohledem na dobro všech.

Návštěvou hlavní mešity nesoucí jména Hejdara Alijeva a setkáním se šejkem Allahshukurem Pashazadehem jednodenní návštěva papeže v Azerbájdžánu vyvrcholila. Obyvatelstvo Azerbájdžánu je z 85% muslimské. Nejvyšší představitel kavkazských muslimů ve své promluvě nešetřil chválou papeže, jehož poselství má „světovou váhu“.

„Jako hlava státu Vatikán a katolíků celého světa v nás vaše působení budi živý zájem. Velmi důležitý je Váš kritický přístup k problémům, které dělají starost světu. Váš uvážení poukaz na problém migrantů. Vaše odmítnutí spojovat jméno islám s terorismem a současně tvrdé odsouzení skutečných příčin terorismu i Vaše pronikavá vyjádření proti xenofobii.“

Šejk Pashazadeh ocenil rovněž setkání papeže Františka s moskevským patriarchou Kirilem, jakož i papežův důraz na mezináboženský dialog. Připomněl také papežovo vyjádření o mírovém řešení konfliktu

Mše svatá s papežem Františkem v katolickém kostele v Baku, který spravují slovenští salesiáni.

v Náhorním Karabachu. „Lid, stát a hlava Azerbájdžánu – dodal šejk – touží po spravedlivém a mírumilovném řešení tohoto konfliktu na základě norem mezinárodního práva.“ přičemž zmínil společně prohlášení náboženských představitelů Arménie, Gruzie a Ruska, že „tento konflikt není náboženský.“

Papež František ve své nejobsáhlejší promluvě této třidenní návštěvy kavkazského regionu hovořil s použitím citací ázerbájdžánského básníka Nizami Ganvaje o poslání náboženských vyznání:

„Náboženství mají velký úkol, totiž doprovázet lidi při hledání smyslu života, pomáhat jim chápat, že omezené schopnosti lidské bytosti a bohatství tohoto světa nikdy nesmějí být absolutizovány. Nizami také napsal: »Nestavěj pevně na svých silách, dokud nenajdeš přibýtek v nebi! Plody světa nejsou věčné, neklañ se tomu, co zaniká!« . Posláním náboženství je pomáhat nám pochopit, že člověk má svůj střed mimo sebe a že jsme vztaženi k nekonečné Výsosti i k druhému, který je naším bližním. Tam je život povolán se ubírat, k nejvznešenější a zároveň nejvíce konkrétní lásce, která nemůže nebýt vrcholem každé doopravdy náboženské touhy, neboť – jak opět říká básník – »láska je to, co je neměnné, láska je to, co je nekonečné.«

Náboženství je tedy pro člověka nezbytné, aby uskutečnil svůj cíl, je buzolou, aby směřoval k dobru a vzdaloval se zlu, které je usazeno u brány jeho srdce (srov. Gen 4,7).

„V mýnější době vidíme, jak na jedné straně řadí nihilismus těch, kdo nevěří v nic jiného než ve svoje zájmy, výhody a zisky, zahazují život a řídí se ústlovím, »jestliže Bůh neexistuje, je dovoleno všechno« (srov. F. M. Dostojevský, Bratři Karamazovi, XI, 4.8.9), a na druhé straně se objevují stále častěji rigidní a fundamentalistické reakce těch, kdo verbálním i fyzickým násilím chtějí vnucovat extrémní a radikální postoje, jež jsou živému Bohu nejvíce vzdáleny.“

Papež opětovně vyzval k tomu, aby nebylo páčáno násilí ve jménu Božím. V samotném závěru pak řekl:

„V noci plné konfliktů, již prožíváme, ať jsou náboženství úsvitem pokoje, zárodky obrody uprostřed smrtelného zmaru, ozvěnami dialogu, jež ustavičně zní, cestami setkání a smíření, abychom došli také tam, kde se pokusy o oficiální zprostředkování zdají bezvýsledné. Zejména v tomto milovaném kavkazském regionu, který jsem si tolik přál navštívit a kam jsem přišel jako poutník pokoje, ať jsou náboženská vyznání aktivní při překonávání minulých tragédií a dnešních napětí. Nedocenitelná bohatství těchto zemí ať jsou poznána a zhodnocena: starobylé a stále nové poklady moudrosti, kultury a religiozity kavkazských národů jsou velkým zdrojem pro budoucnost regionu a zejména pro evropskou kulturu, cenými statky, kterých se nemůžeme zříci.“ Končil římský biskup svoji promluvu v hlavní mešitě v Baku.

Podle zpráv Rádía Vatikán

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

České rádio v Chicagu

Vás zve k poslechu hezké hudby
a zpráv z naší české komunity

**na rádiové stanici
WCEV 1450 AM**

*každou neděli od
9 do 10 hodin dopoledne*

a na Internetu www.wcev1450.com

Vlasta Kučerová

Telefon: 773 - 751 8022

E-mail: Vlasta@czechoslovakradio.com

CZECH CATHOLIC UNION

**5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127**

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Robert L. Cermak, President

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

Česká Misie v Chicagu
Vás srdečně zve na přednášku

KRÁSY SÝRIE

V klubu České misie
9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513
v sobotu 8. října 2016 v 8.00 večer

Při přednášce budou promítnuty záběry
z předválečné doby
o historických památkách, lidech a tradicích
této země s prastarou kulturou.

Přednáší Ing. George Yako,
Syrský křesťan, který vystudoval architekturu v Brně,
delší dobu žil v naší zemi
v současnosti se angažuje v pomoci
pronásledovaným křesťanům v Sýrii.

Upřímná vzpomínka

14. října 2016 tomu bude již 20 let, co odešla
z tohoto světa naše milovaná maminka,
babička a prababička, paní

Margaret Vlach

Narodila se 17. března 1915 ve Vídni v Rakousku.
Vyrůstla v Jaroslavicích v okrese Znojmo.
Ve Spojených státech žila 44 roků.

*Děkujeme všem, kdo si na ni spolu s námi
vzpomenou v modlitbě.*

Margaret Gatz, dcera

Mark Gatz, vnuk s rodinou

Matt Gatz, vnuk

Dr. Robert Vlach, syn s manželkou Dr. Janice Ellen Vlach

Dana Krezel, vnučka s rodinou

Erik Vlach, vnuk s rodinou

Robert Vlach Jr., vnuk

Thomas Vlach, vnuk

Česká Misie v Chicagu

Vás srdečně zve do Lisle na pout'

k Panně Marii

v neděli 30. října 2016

v opatství sv. Prokopa

ve 2.00 hodiny odpoledne

V klášteře v kapli Panny Marie
bude mše svatá a Mariánská pobožnost,
pak se pomodlíme za zemřelé krajany,
kněze a řeholníky českého původu.

Touto poutí navazujeme na starou tradici
národních poutí k Panně Marii v Exilu do Lisle.

Přijďte v hojném počtu
a pozvěte své přátele a známé!

Bližší informace podá Mons. Dušan Hladík

Tel. (708) 255 - 5117 Mobil (708) 533 - 1050

Vděčná vzpomínka

*Letos uplyne již osm roků, kdy nás opustil
na svátek Všech Svatých 2008 ve věku 79 let*

Rev. Josef Kadlec, S. J.

Skoro 30 let sloužil měsíčně pravidelné mše svaté pro exulanty
v prostorách georgetownské univerzity v americkém hlavním městě,
Washingtonu, D.C. Jeho kázání byla známa svou hloubkou
a provázaností do současnosti. Nekompromisní jasnost jeho výkladů
získala svého času značnou popularitu a nenechala nikoho
na pochybách o Boží pravdě a z ní vyplývajícího směru
pro lidstvo odvěků stejně jako dnes.

Rodem Pražák měl život výrazně ovlivněný komunismem.
Nešlo-li to však v raném věku, stal se knězem v pozdním věku.
Poznamenaný terorem nevolil pohodlí, když se mu nabízelo,
ale vyplnění svého poslání. A tak se stal napřed lékařem,
pak knězem a nakonec také bioetikem. Jeho přístup k okolí
jako by byl stvořen pro činnost v tom prostředí,
jak by na přípravu pamatoval Bůh sám.

Vzpomeňme a pomodleme se při této příležitosti za jeho
českou oddanou duši a nezdolnou neutuchající pravověrnost.

Za celou katolickou komunitu ve Washingtonu

Jaroslava Zolmanová

Česká Misie v Chicagu Vás srdečně zve na
OCTOBERFEST

V klubu České misie
9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513

V sobotu 15. října 2016

Od 4.00 odpoledne do půlnoci i déle

Bude hrát

DJ Tony

a další hosté

Na čepu bude
několik druhů piva,

dále nabídneme jídla domácí kuchyně, teplé uzeniny a
další pochoutky a výborné pečivo všeho druhu.

Vstupné dobrovolné.

Pozvěte své přátele a známé.

Bližší informace podá Mons. Dušan Hladík:
708 - 255 5117 nebo 708 - 533 1050

Czech Holiday Faire

Presented by the
Moravian Cultural Society
Sunday, October 23, 2016
From 2:00pm until 7:00pm
At

Hinsdale Community House
 415 West 8th Street, Hinsdale, IL
Just a few blocks East of Rt. 83

- Tickets Available at Door -
\$10 Donation

*Start off the Holiday Season with the sights
 and sounds of the Czech Republic,
 the Heart of Europe*

Moravian Cultural Society
 P.O. Box 988, Westmont, IL 60559

For more information:
 Call: 630-325-3873

Visit Our Website: www.moravianculturalsociety.org
 Email: moravianculturalsociety@yahoo.com

Poznamenejte si datum
Sdružené Československé
Organizace v Chicagu a okolí

Pořádají 59.
Reprezentační ples
4. Února 2017

Drury Lane
Oakbrook Terrace, Illinois

Zveme mladé dívky českého či
 slovenského původu, které mají
 zájem být představeny jako
 debutantky na tomto tradičním plesu.

Je to skvělá příležitost pro rodinu
 ukázat dceřiny studijní výsledky,
 sportovní aktivity, veřejně prospěšné
 práce, původ rodiny a popřát jí
 to nejlepší do budoucna.

Dělat co je v našich silách, nestačí

Do dřevařské firmy přišel muž žádat o práci. Nabídli mu dobrý plat a lepší podmínky než jinde. Prvního dne se přihlásil u mistra. Ten mu dal sekeru a přidělil mu kus lesa. Šťastný muž se vydal do lesa kácet stromy. Během jediného dne jich pokácel úctyhodných osmnáct.

„Blahopřeji,“ řekl mu mistr. „Jen pokračuj.“ Povzbuzen jeho slovy se dřevorubec rozhodl následujícího dne svou práci ještě vylepšit. Uložil se proto ke spánku velmi brzy.

Ráno se probudil dříve než ostatní a vydal se do lesa. Přes veškeré úsilí se mu však nepodařilo pokácet více než patnáct stromů.

„Asi jsem unavený,“ pomyslel si a rozhodl se jít spát se západem slunce. Za úsvitu vstal s odhodláním pokácet více než první den. Ale nedokázal pokácet ani polovinu.

Dalšího dne pokácel opět méně a poslední den se celé odpoledne lopotil se dvěma stromy. Nejistě se vydal za mistrem. Byl připraven mu sdělit, co se mu stalo, a odpřisáhnout, že dělal, co mohl.

Ten se ho však zeptal: „Kdy jsi naposledy nabrousil sekyru?“

„Nabrousil?“, podivil se dřevorubec.

„Na to jsem neměl čas.“

Měl jsem moc práce s kácením stromů.“

*Podle knihy José Carlose Bermejo:
Příběhy pro uzdravení duše
kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství*

Horlivost a nadšení nestačí

Ježíš řekl: „Když někdo z vás chce stavět věž, nesedne napřed a nespočítá náklady, jestli má dost na dokončení stavby? Kdyby totiž položil základy a nestačil je dokončit, vysmáli by se mu všichni, kdo by to viděli, a říkali by: ‘Tuhle člověk se pustil do stavby, ale nemohl ji dokončit.’ Tani žádný z vás, kdo se nezřekne všeho, co má, nemůže být můj učedníkem.“ (srov. Lk 14, 28-33))

Být Ježíšovým učedníkem, tedy převzít Ježíšův životní slovo a šířit ho dál, není procházka růžovým sadem. Upozorní nás na to Ježíš, když říká, že chceme-li ho následovat, máme se všeho zříct, na nic si nedělat nároky, na ničem nelpit. Uvádí nás tím do reality, že jen horlivost a nadšení nestačí, že je třeba taky na sobě pracovat, že je třeba střízlivě zvážit vlastní síly a možnosti.

Zároveň jsme ale tímto upozorněním chráněni od toho, abychom neskončili někde na půli cesty, protože jsme-li si vědomi případných těžkostí, neodradí nás hned první překážka, která nás potká.

Jsmo vyzýváni k tomu, abychom se stali učedníky, nikoliv mistry. Být učedníkem znamená být na svém mistru závislým a nechat se jím vést. Nejspíš při sebereflexi zjistíme, že následování Ježíše není v našich silách, že ne všechny požadavky, které na nás evangelium klade, jsme schopni všichni splnit.

Je tu ale dobrá zpráva: Přijmeme-li s pokorou své omezení a poprosíme-li Ježíše o pomoc, pak se na tuto dobrodružnou cestu můžeme vydat.

Ježíš totiž na nikom nežádá nemožné.

Každého volá na cestu, která je vhodná pro něj.

Od nás se chce jen pokorně uznat,
že potřebujeme jeho pomoc.

Podle www.vira.

MLADÝM

Hodiny klavíru

Tento příběh píši na naléhání svých přátel. Jmenuji se Mildred Honor. Jsem bývalá učitelka hudby na základní škole v Des Moines ve státě Iowa. Vždycky jsem si přivydělávala výukou hry na klavír. Dělal jsem to tak přes 30 let. Během těchto let jsem zjistila, že děti mají mnoho úrovně muzikálního nadání. Přestože jsem se nikdy nesetkala se zářným dítětem, učila jsem několik velmi talentovaných studentů. Měla jsem ale i žáky, kterým muzikální nadání naprosto chybělo. Jedním z takových žáků byl Robby. Bylo mu 11 let, když ho jeho matka (samoživitelka) přivedla na jeho první hodinu klavíru.

Mám raději, když studenti (zejména chlapci) začínají v mladším věku, což jsem také vysvětlila Robbymu. Ale Robby mi řekl, že to byl odjakživa sen jeho matky slyšet ho hrát na klavír. A tak jsem ho přijala. Na konci každé hodiny, kterou jsme měli každý týden, vždycky říkal: „Maminka si mě jednou přijde poslechnout.“ Mně to ale připadalo beznadějně, protože on prostě neměl žádné vrozené nadání. Jeho matku jsem znala jen od vidění, když přivezla Robbyho nebo když na něj čekala ve svém starém autě. Vždycky zamávala, usmála se, ale nikdy nepřišla dovnitř. Pak jednoho dne Robby přestal na hodiny docházet. Chtěla jsem mu zavolat, ale usoudila jsem, že se kvůli nedostatku nadání rozhodl věnovat něčemu jinému. Byla jsem i ráda, že přestal chodit. Byl pro mou výuku špatnou reklamou!

Za několik týdnů potom jsem poslala studentům pozvánku na recitál. K mému překvapení mě Robby (který dostal pozvánku) požádal, jestli by se mohl recitálu zúčastnit. Řekla jsem mu, že recitál je jen pro stávající studenty a jelikož on odešel, nemůže se zúčastnit. Řekl mi, že jeho matka byla nemocná a nemohla ho na hodiny klavíru vozit, ale on že po tu dobu cvičil. „Prosím, slečno Honor, já prostě musím hrát,“ naléhal. Nevím, co mě vedlo k tomu, že jsem mu dovolila na recitálu vystoupit – možná to byla jeho neústupnost, nebo možná mi něco uvnitř říkalo, že to bude v pořádku.

Nadešel večer recitálu a tělocvična střední školy byla plná rodičů, příbuzných a přátel. Zařadila jsem Robbyho na konec programu, těsně před své vystoupení, kdy jsem měla poděkovat všem studentům a zahrát závěrečnou skladbu. Říkala jsem si, že pokud by to nějak pokazil, bude to až na konci programu a já svým závěrečným vystoupením budu moci zachránit jeho špatný výkon.

Reciál proběhl hladce. Bylo vidět, že se na něj studenti připravovali. Pak přišel na pódium Robby. Měl zmačkané šaty a jeho vlasy vypadaly jako by si je učešal kuchyňským šlehačem. „Proč nebyl oblečen jako ostatní studenti?“ pomyslela jsem si. „Proč mu matka pro tento výjimečný večer alespoň neučešala vlasy?“

Robby si odsunul stoličku a já byla překvapená, když oznámil, že bude hrát Mozartův Koncert č. 21 C-dur. To, co jsem pak slyšela, mě vyvedlo z míry. Jeho prsty se zlehka pohybovaly po klávesách, dokonce po nich hbitě tančily. Přecházel z pianissima do fortissima, z allegra to virtuosa; jeho suspendované akordy, které interpretace Mozarta vyžadovala, byly úžasné! Nikdy jsem neslyšela někoho v jeho věku tak dobře zahrát Mozarta. Po šesti a půl minutě skončil velkým crescendem a všichni stáli a zuřivě tleskali!!! Ohromená a v slzách jsem vyběhla na pódium a ve velké radosti jsem Robbyho objala. „Robby, nikdy jsem tě neslyšela takhle hrát, jak jsi to dokázal?“

Robby to vysvětlil do mikrofonu: „Víte, slečno Honor, pamatujete si, jak jsem vám říkal, že moje maminka je nemocná? Měla rakovinu a dnes ráno zemřela. A víte... ona se narodila hluchá a dnes večer to bylo vůbec poprvé, co mě slyšela hrát. A já jsem chtěl, aby to bylo výjimečné.“ Ten večer nezůstalo v sále jediné oko suché. Když lidé ze sociální služby odváděli Robbyho z pódia, aby ho umístili do Fosterova ústavu, všimla jsem si, že i jejich oči byly červené a opuchlé.

Pomyslela jsem si, o kolik se můj život obohatil tím, že jsem přijala Robbyho za svého žáka. Ne, nikdy jsem neučila zázračné dítě, ale tento večer jsem se já stala zázračným studentem ... Robbyho. On byl učitelem a já byla žákyní, protože mě naučil, co je vytrvalost, láska a důvěra v sebe sama. A možná taky jak na někoho vsadit, i když nevíte proč.

O několik let později přišel Robby o život při nesmyslném bombovém útoku Alfreda P. v Murray Federal Building v Oklahoma City v dubnu 1995.

*Článek převzatý z Internetu
poslal redakci
Vladimír Sádlik, Česká republika*

Křehké dílo křehké Matky Terezy

Matka Tereza nepřišla s nějakým předem připraveným gigantickým „projektem“ na papíře, který by následně realizovala. Ale začala krok za krokem naplňovat to, co poznala jako své životní poslání. Ve spojení s Bohem tak mohlo vyrůst dílo obrovských rozměrů. V tom všem ale Matka Tereza prožívala vnitřní křehkost, temnotu a slabost...

Matka Tereza ve slumech Kalkaty začala tím, co přirozeně uměla

Sestra Tereza se před Vánocemi roku 1948 (ve svých 38 letech) vydala do zchátralých domů a chatrčí v úzkých uličkách Kalkaty. Politická situace nahnala do města davy zoufalých lidí. Všude, kam se podívala, jim chybělo jídlo, oblečení, léky. Mnoho jich přespávalo na železničních nádražích, na březích řeky, na chodnicích, nebo kdekoli, kde našli místo. Většina z nich přežila díky žebrání: někteří leželi na ulicích a čekali na smrt. Vyvažovny polévek a bezplatné ošetřovny, které zřídila městská správa, byly přeplněné.

Protože jediné, co sestra Tereza dobře uměla, bylo učení, rozhodla se zřídit venkovní školu. Věděla, že ve městě byly tisíce dětí, kterým se nedostávalo žádného vzdělání. Skutečnost, že neměla ani lavice, ani židle, dokonce ani tužky nebo peníze na jejich nákup, ji nemohla zastavit. Bůh se postará.

První den školy usadila skupinku dětí na zem před sebou a začala je učit dětské říkanky a bengálskou abecedu, kterou psala klacíkem na zem. Dávala jim také lekce praktické hygieny, kdy jim ukazovala, jak se myt a česat. Zpráva o ní se rychle roznesla a každý den k ní přicházelo víc dětí. Brzy začala hledat nějakou budovu. Trochu peněz, co měla, stačilo na pokrytí nájmu dvou malých chatrčí.

Jako stravu jim v poledne dávala mléko a ti, kteří docházeli pravidelně, dávali pozor a udržovali se v čistotě, dostávali za odměnu kostku mýdla. O několik let později poznamenala, že pro některé z dětí to bylo pravděpodobně první mytí, kterého se jim v životě dostalo.

V deníku, který si tehdy psala, se nachází zápis: „Potkala jsem N., který mi řekl, že doma nemají nic k jídlu. Dala jsem mu

peníze, které jsem měla na lístek na tramvaj, všechny peníze, co jsem měla, a šla jsem domů pěšky.“

První dům a první spolupracovnice, jejichž rodiče ale nebyli nadšení ...

Jestli mělo její dílo uspět, potřebovala další ženy odhodlané jako ona. Kdo by ale byl ochoten věnovat svůj čas pomoci druhým a nemít za to žádné peníze? Odpovědi byly některé její dřívější žákyně.

Jednoho dne roku 1949 ji Michael Gomes nabídl jedno patro svého trojpodlažního koloniálního domu na ulici Creek Lane, které bylo prázdné. Jeho nabídka byla s povděkem přijata. Když se sestra Tereza nastěhovala, přinesla si s sebou jen bednu, kterou užívala jako stůl, kufr, krabice a židli.

O několik týdnů později se v domě v Creek Lane objevila Subhášini Dášová, jedna z jejich bývalých žákyň ve škole Pan-ny Marie, a řekla sestře Tereze, že se k ní chce přidat. Následující měsíc se k nim připojila další tři děvčata. Vzhledem k tomu, že dívky byly velmi mladé, není možná až tak překvapivé, že rodiče s nimi jejich zápal pro službu chudým nesdílili.

Sestra Tereza začala své následovnice učit všechno, co se nedávno naučila v nemocnici v Patně: jak umývat nemocné, jak čistit rány, obvazovat je a podobně. Byla však přesvědčena, že jejím prvořadým úkolem je pomoci každé z nich k tomu, aby rostla jejich láska k Bohu a zral jejich modlitební život. Brala je na mši do kostela svaté Terezie a zařídila jim katechetické lekce.

Musela ale teď najít i způsob, jak získat peníze, jídlo, oblečení a všechno ostatní, co její sestry potřebovaly.

Matka Tereza nepomáhala lidem z „humanitárních“ důvodů

Někteří lidé, kteří se vydávají pomáhat chudým a znevýhodněným, to dělají z humanitárních důvodů. Prvotním cílem sestry Terezy však byla služba Ježíši Kristu, který se, jak věřila, skrývá v tvářích trpících lidí. Slovo „žizním“, které Ježíš vyslovil na kříži, když umíral, se mělo stát jakýmsi mottem kongregace. Sestra Tereza byla od počátku skálopevně přesvědčena o tom, že dílo by nemělo být důležitější než Ježíš Kristus. Když vysvětlovala důvody, pro něž dílo začala, natáhla ruku, postupně rozevírala dlaň a na každém prstu ukazovala jedno slovo z věty: „Pro mě jste to udělali“, což byla Ježíšova evangelní slova, zdůrazňující, že když se staráme o chudé, nemocné a zavržené, staráme se také o něj.

Každodenní život sester

Protože se v Indii mluví desítkami jazyků, rozhodla se Matka Tereza, že oficiálním jazykem kongregace bude angličtina. Rozhodla se také, že kromě tradičních slibů chudoby, čistoty a poslušnosti budou její sestry skládat čtvrtý slib lásky.

Ted' už sestry nosily prosté bílé sári s modrým lemováním, dlouhý bílý hábit, kříž přišpendlený na rameni a sandály naboso. Jejich přesně stanovený denní režim se podobal režimu mnoha tehdejších řádů. Vstávaly ve 4:40 a po mši, modlitbách,

snídani a domácích pracích vycházely do ulic pomáhat chudým, jak jen mohly. Cestou se modlily růženec. Do kláštera se vracely ve 12:30 na oběd. Pak následovala duchovní četba, rozjímání a chvíle modlitby adorace v kapli. V 16:30 se vracely do ulic a na večeri přišly v 19:30. Po modlitbě nešpor uléhaly k spánku. Světla se zhasínala a „noční mlčení“ začínalo ve 21:45.

Vnější i vnitřní křehkost díla

Matka Tereza však často zůstávala do pozdních hodin vzhůru a skloněná nad stolem psala dopisy. Pravděpodobně také potřebovala čas přemýšlet o tom, jak se řád a především každá sestra vyvíjejí a jestli některá z nich nepotřebuje pomoci v nějakých zvláštních záležitostech. Kongregace přežívala ze dne na den. Společala na almužny, které si sestry vyprosily, a dary od dobrodinců. Byly okamžiky, kdy jim nestačilo jídlo nebo kdy neměly olej na vaření.

Indické noviny a časopisy začaly o této podivné, ale inspiroující evropské řeholnici z Kalkaty otiskovat články. Jedním z důsledků bylo, že se lidé, včetně zdravotních sester a lékařek, nabízeli jako dobrovolní pomocníci.

Za vnější sebedůvěrou a zápallem však Matka Tereza bojovala s pochybnostmi o Bohu a své víře. Věděl o tom jen její zpovědník, otec Van Exem, a arcibiskup Périér. Osmnáctého března 1953 arcibiskupu Périérovi napsala: „Ve mně je tak strašlivá temnota“.

Modlitby za nový dům

Kvůli rychlému rozrůstání kongregace dal Michael Gomes Matce Tereze další patro svého domu. Koncem roku 1952 však tyto prostory byly pro dvacet sedm sester neúnosně malé. Začaly se modlit za to, aby jim Bůh našel větší domov. Jeden úředník v důchodu chtěl opustit svůj trojpodlažní dům na rušné ulici Lower Circular Road. Když se onen úředník doslechl o dile Matky Terezy nabídl jim svůj dům k prodeji. Protože Matka Tereza neměla žádné peníze, bylo na arcibiskupu Périérovi, aby jí je půjčil. V únoru 1953 se sestrami opustila Creek Lane a dům na Lower Circular Road se stal mateřincem a ústředím kongregace.

Sbírala umírající na ulici, kteří umírali s vědomím, že se o ně někdo stará a má s nimi soucit

Matka Tereza už založila mnoho škol, kde se neplatilo, ale chtěla, aby prvním větším projektem byl domov pro lidi umírající na ulicích. Nemohla problém umírání na ulicích v Indii vyřešit celkově, ale aspoň mohla poskytnout péči a lásku některým z těch, kdo byli zanecháni bez pomoci.

Mluvila s radním, který měl na starosti zdravotnictví. Její nápad na něj zapůsobil a vzal ji na druhou stranu Kalkaty. Když se dostali ke chrámu bohyně Kálí, vzal ji do dlouhé, nabílené, opuštěné jednopodlažní budovy. Matka Tereza se rozhlédla a uznala, že je to dokonalé místo. Pojmenovala ho Nirmal Hridaj (v bengálštině to znamená „čisté srdce“) – Domov pro umírající chudé.

Se sestrami začala chodit po ulicích a sbírat umírající. Někdy je přivázely do domova – na trakari! Někteří z nich trpěli podvýživou, jiní byli nemocní. Později je vozila sanitka. Matka

Tereza trvala na tom, že všichni museli být nejprve dovezeni do nejbližší nemocnice. Pokud je nemocnice nepřijala, byli umístěni v domově. Podmínky v Nirmal Hridaj byly sice primitivní, ale ti, kdo tam zemřeli, alespoň umírali s vědomím, že se o ně někdo stará a má s nimi soucit.

Když Matka Tereza vysvětlovala, že není sociální pracovnice, řekla o těch, kdo byli přijímáni do Nirmal Hridaj, toto: „Pomáháme jim, aby mohli zemřít s Bohem. Pomáháme jim, aby mohli Boha poprosit za odpuštění. Aby se s Bohem mohli usmířit podle své víry.“

Nepřátelské nálady hinduistů

Vědomí, že budovu vedle jednoho z nejposvátnějších hinduistických míst obývají křesťané, vyvolávala hněv těch, kdo byli přesvědčeni, že hlavní důvod jejich přítomnosti je obracení hinduistů na křesťanství. Nebylo to dobré. Házeli na sestry kameny a Matce Tereze dokonce někdo hrozil smrtí. Jeden z radních požadoval, aby sestry z Kálígátu odešly a našly si jiné místo.

Domov navštívil i policejní komisař. Těm, kdo si stěžovali, údajně odpověděl: „Řekl jsem, že se této cizinky zbavím a také to udělám, ale nejprve musíte získat své matky a sestry, aby dělaly, co dělá ona.“

Jednoho večera si Matka Tereza všimla davu, který se shromáždil před chrámem. Když vyšla, uviděla, že uprostřed lidí leží na chodníku nějaký muž. Okolostojící si mysleli, že má choleru, a nikdo se ho neodvažoval dotknout. I přes varování ho Matka Tereza se sestrami vzaly a odnesly do domova. Ukázalo se, že onen muž byl knězem z chrámu bohyně Kálí.

Zdá se, že péče sester o tohoto kněze, který brzy zemřel, skoncovala s pomluvami, podle nichž byly Misionářky lásky zapojeny do tajných konverzí hinduistů. Když kdosi poznamenal, že Matka Tereza měla štěstí, že ji nikdo nezabil nebo nezastřelil, řekla, že je připravena pro Boha zemřít.

Je to Kristus, o kterého pečujeme v chudých

Když vyprávěla o lidech, kteří k ní přicházejí pro pomoc, řekla Matka Tereza jednomu knězi: „Je to Kristus, o kterého pečujete v chudých. Rány, které umýváte, jsou jeho rány, vředy, které čistíte, jsou jeho vředy, údy, které obvazujete, jsou jeho údy. Dívejte se dál a hlouběji, slyšte Ježíšova slova, která řekl kdysi dávno; platí i dnes: ‘Co děláte pro toho mého nejposlednějšího, děláte pro mě.’“

Pomáhat přicházelo stále větší množství dobrovolnic, včetně několika žen z kalkatské smetánky. Kromě toho, že Matka Tereza burcovala svědomí lidí, také svými skutky zpochybňovala hinduistický kastovní systém, který se na některé lidi díval jako na více či méně bezcenné.

Přes všechnu práci a nezlomné přesvědčení, s kterým před lidmi mluvila o Bohu, však Matka Tereza stále zakoušela úzkost z toho, co popisovala jako „hlubokou temnotu a opuštěnost“ a „hlubokou osamělost“.

Podle knihy Grega Wattse:

Temné noci Matky Terezy,

Kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství

Zemřela královna gymnastiky

Věra Čáslavská

Dne 30. srpna 2016, ve věku 74 let, zemřela v Praze Věra Čáslavská. nositelka medaile „Za zásluhy“ (1995), příslušnice „Síně slávy světové gymnastiky“ (1998), nositelka japonského „Řádu vycházejícího slunce“ (2010) a nositelka ceny „Gratias Agit“ (2016), udělované ministrem zahraničí České republiky za šíření dobrého jména České republiky ve světě. Věra Čáslavská byla sedminásobnou olympijskou vítězkou a nejúspěšnější českou sportovkyní moderní historie, která se roku 1968 stala také 2. nejpopulárnější ženou planety. Její jméno nese planetka (26986) Čáslavská (provozní jméno 1997 VC5). Věra Čáslavská už více než 40 roků drží mezi gymnasty rekord v absolutním počtu individuálních zlatých olympijských medailí. V letech 1964–1968 nebyla nikým poražena na velkém závodě ve víceboji.

Věra Čáslavská se narodila 3. 5. 1942 v Praze. Od svého dětství se věnovala baletu a krasobruslení. V necelých 15 letech, v roce 1957, se setkala s Evou Bosákovou, a pod jejím vedením začala trénovat gymnastiku. V tomtéž roce 1957 vyhrála gymnastické mistrovství Československé republiky dorostenek a juniorek. V roce 1958, na mistrovství světa ve sportovní gymnastice v Moskvě, obsadily čsl. gymnastky v soutěži družstev 2. místo, ve víceboji jednotlivců skončila Věra Čáslavská jako osmá. Téhož roku 1958 obsadila Věra Čáslavská na mistrovství Československa ve sportovní gymnastice 2. místo, první byla její učitelka Eva Bosáková. O rok později (1959) získala Věra Čáslavská na mistrovství Evropy v polském Krakově svou první zlatou medaili za cvičení na kladině, a stříbrnou medaili za přeskok. V roce 1958 začala Věra Čáslavská spolupracovat s trenérem Vladimírem Pokrokem, který ji vedl až do olympijských her v Tokiu. Po něm ji vedla trenérka Slávka Matlochová.

Roku 1960 byla Věra Čáslavská členkou „stříbrného“ čsl. olympijského druž-

Věra Čáslavská se svými olympijskými medailemi

stva na Olympijských hrách v Římě. V individuálních soutěžích tam skončila ve víceboji žen jako osmá, na kladině jako šestá. Významný úspěch zaznamenala v roce 1962 na mistrovství světa v Praze, kde vyhrála přeskok. Ve víceboji jednotlivců skončila jako 2., a v prostných skončila jako 3. Československé družstvo tehdy získalo stříbrnou medaili. Dalším vrcholem kariéry Věry Čáslavské byl rok 1964, především pak Letní olympijské hry 1964 v Tokiu, kde získala 3 zlaté medaile, a to ve víceboji jednotlivců, v přeskoku a na kladině. Československé družstvo tehdy skončilo celkově jako druhé. O rok později, na mistrovství Evropy 1965 v bulharské Sofii, získala Věra Čáslavská už 5 zlatých medailí (bradla, kladina, prostná, přeskok a víceboj).

Na mistrovství světa v německém Dortmundu v roce 1966 zvítězila Věra Čáslavská ve víceboji jednotlivců a v přeskoku (2 zlaté medaile). Dále získala stříbrnou medaili za cvičení na kladině a v prostných. V soutěži družstev získaly tehdy čsl. gymnastky zlatou medaili.

V roce 1967 získala Věra Čáslavská na mistrovství Evropy v Amsterdamu zlaté medaile ve všech soutěžních disciplínách!

V roce 1968 se chtěla Věra Čáslavská účastnit Letních olympijských her v Mexiku. Těmto olympijským hrám však předcházely ne jenom nadějně, uvolněně měsíce tzv. „Pražského jara 1968“, ale i dramatické dny srpnové okupace Československa vojsky zemí tzv. „Varšavské smlouvy“. Když kolem půlnoci ze 20. na 21. 8. 1968 okupace Československa překvapivě a bez varování začala, Věra Čáslavská se na radu přátel ukryla (a velmi improvizovaně trénovala) na soukromé rekreační chatě uprostřed téměř neobydlené přírody. Problémem bylo, že Věra Čáslavská pod dojmem okupace své vlasti podepsala (v očích komunistů buřičský) manifest nazvaný: „Dva tisíce slov“. Hrozilo jí, že ji na Letní olympijské hry v Mexiku 1968 vůbec nepustí. Nakonec jí byl odlet ze země povolen. Předtím byla pozvána na Pražský hrad a bylo jí čtyřmi představiteli čsl. státu (Svoboda, Dubček, Černík, Smrkovský) popřáno mnoho sportovních úspěchů. Zřejmě sovětský vůdce Leonid Brežněv její start na Letních olympijských hrách v Mexiku 1968 z řady důvodů povolil.

Na Letních olympijských hrách v Mexiku 1968 získala Věra Čáslavská 4 zlaté medaile: za víceboj, za přeskok, za bradla a za prostná. Za prostná se o svoji zlatou medaili, a také o 1. místo, dělila se sovětskou reprezentantkou Larisou Petrikovovou. Stříbrnou medaili získala za kladinu a v soutěži družstev. Během předávání již zmíněné zlaté medaile za prostná se statečná Věra Čáslavská odhodlala protestovat proti nedávné okupaci své rodné země koalici, vedenou Sovětským Svazem. Když stála na stupních vítězů vedle Larisy Petrikovové, šla vzhůru nejdříve čsl. vlajka a hrály se česká a slovenská hymna. Tehdy Věra Čáslavská stála vzpřímeně, a s úsměvem na tváři zpívala obě hymny. Když pak

Věra Čáslavská na vrcholu své slávy

šla vzhůru sovětská vlajka a zněla sovětská hymna, Věra sklonila hlavu a odvrátila se od své sovětské kolegyně. Hleděla pak až do konce sovětské hymny mlčky, s vážnou tváří, bez úsměvu do země. Tímto statečným gestem si proti sobě popudila všechny „pravověrné“ komunisty a jejich všehoschopné přísluhovače. Stálo jí to pak dlouhá léta potupného vyloučení z řad čsl. sportovců, a také ze světového sportovního dění.

Téměř na konci Letních olympijských her v Mexiku 1968 se Věra Čáslavská provdala za Josefa Odložila, čsl. Reprezentanta v běhu na střední tratě. Sňatek to byl nejdříve úřední, potom církevní. Svatební obřad se konal v metropolitní katedrále, přítomno bylo velké množství sportovních i nesportovních diváků a zvědavců (podle některých zdrojů až 100 tisíc lidí). Protože Věra Čáslavská dobře věděla, jak systém, ve kterém po celý svůj život žila, funguje, správně předpokládala, že její sportovní kariéra tímto rokem končí. Po návratu do Prahy byla na Pražském hradě přijata týmiž čtyřmi představiteli čsl. státu. Každému z nich předala jednu zlatou kopii čtyř zlatých medailí, které si přivezla z Mexika. Bylo jí poděkováno, zatím s ní bylo zacházeno s úctou a se všemi poctami. Už brzy se však ukázalo, že tito 4 představitelé čsl. státu Věře Čáslavské co do statečnosti nesahají ani po kotníky! Svůj lid a jim svěřené národy ponechali svému osudu...

Ještě v témže roce 1968 byla Věra Čáslavská vyhlášena „Nejlepší sportovkyní světa“. V roce 1969 se jí narodila dcera Radka. Jako trest za předchozí „provinění“ proti staro-novému režimu v Československu byla pak Věra Čáslavská roku 1971 velmi necitlivě, bezdů-

vodně a skandálním způsobem vyloučena z řad členů „Československého svazu tělesné výchovy“ (ČSTV). V roce 1974 dokončila Věra Čáslavská svoje studia na fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze. Po narození syna Martina téhož roku 1974 se pak mohla věnovat trenérské činnosti. O něco později, když stát Mexiko nabídl dodávat na Kubu prosovětskému diktátorovi Fidelu Castrovi uhlí výměnou za v Mexiku velmi oblíbenou Věru Čáslavskou, bylo Věře Čáslavské dovoleno vykonávat trenérskou činnost také v Mexiku (1979–1981). Sověti tak ušetřili zdolnou, nákladnou a komplikovanou dopravu uhlí na Kubu až ze vzdáleného Sovětského Svazu. Manželství Věry Čáslavské s Josefem Odložilem se pod tlakem nastalých událostí roku 1987 definitivně rozpadlo a došlo k jejich rozvodu.

Po „sametové revoluci“ koncem roku 1989 se Věře Čáslavské začalo dařit ve společenské sféře života. Dostala nabídku stát se primátorkou města Prahy, nebo se stát velvyslankyní v Japonsku. V lednu 1990 přijala místo poradkyně prezidenta Československé republiky Václava Havla pro sociální otázky a sport, od roku 1991 působila jako jeho asistentka. V letech 1990–1992 zastávala funkci předsdkyně Československého olympijského výboru. Po rozpadu Československa roku 1993 byla až do roku 1996 předsdkyní Českého olympijského výboru. V letech 1995–2001 byla také členkou Mezinárodního olympijského výboru.

V roce 1993 potkala Věru Čáslavskou životní tragédie, když její bývalý manžel Josef Odložil zemřel po krátké potyčce s jejich manželským synem Martinem. Svoji roli v tom sporu a střetu měl sehrát mj. také alkohol. Během soudního procesu se synem Martinem, a během nenávislné mediální kampaně, zaměřené mj. také proti ní samotné, došla Věře Čáslavské její životní energie. A tak se stalo, že se v roce 1996 začala stahovat do ústraní. Následujících 10 let se téměř s nikým nestýkala a nikde nevystupovala. Teprve v roce 2007 se Věra Čáslavská začala s ohromným elánem vracet zpět mezi lidi a pomáhat našim domácím sportovcům a sportovkyním.

V prvních přímých volbách prezidenta České republiky roku 2013 podporovala

Čáslavská vzpomíná na své sportovní úspěchy

Věra Čáslavská aktivně a energicky kandidaturu knížete Karla Schwarzenberga. Protestovala velmi rozhořčeně zejména proti tomu, že Schwarzenbergův levicový protikandidát žádal o svoji podporu Komunistickou stranu Čech a Moravy. Karel Schwarzenberg, jak víme, se prezidentem České republiky tehdy nestal. V létě 2015 pak lékaři u Věry Čáslavské diagnostikovali rakovinu slinivky břišní. V létě roku 2016 se pak její zdravotní stav výrazně zhoršil. Dne 30. 8. 2016 poté, co přijela na prohlídku do „Institutu klinické a experimentální medicíny“ v Praze, si ji tam ponechali a ještě téhož dne večer zemřela.

Pohřeb Věry Čáslavské se konal v úzkém kruhu rodiny ve čtvrtek dne 6. 9. 2016 v šumberském krematoriu. Oficiální rozloučení s Věrou Čáslavskou pro představitele státu, sportovce a nejširší veřejnost probíhalo až v pondělí dne 12. 9. 2016 od 10:00 h v historické budově Národního divadla v Praze. Rozloučení mělo formu komponovaného pořadu, který moderoval Marek Eben. Program začal baletním a divadelním představením a pokračoval pak vzpomínkami řady našich úspěšných sportovců. Přítomni byli ministři a politici v čele s předsedou (premiérem) současné vlády České republiky Bohuslavem Sobotkou. Prezident České republiky Miloš Zeman se omluvil.

S Věrou Čáslavskou se téhož dne 12. 9. 2016 rozloučily také zvony Svatovítské katedrály. V 9:58 h na velké jižní věži katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha začal svým smutečním tónem vyzvánět zvon sv. Jan Křtitel. O 2 minuty později se k němu přidaly zvony sv. Josef, sv. Dominik a sv. Václav.

Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Proč lidé neztrácí svou víru?

Náboženství na Hlučínsku

Úvod

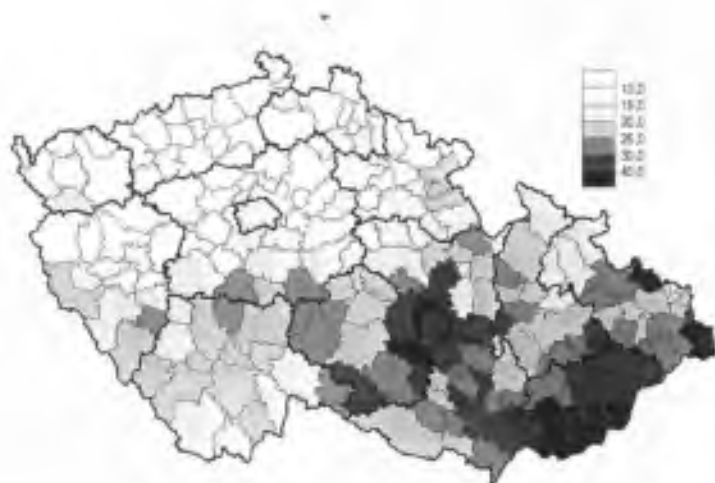
Česká společnost je mnohými nahlížena jako společnost, v níž náboženství hraje okrajovou a nevýznamnou úlohu, jako společnost, kterou zasáhla značnou silou sekularizace. Řada statistických údajů takovýto obraz pomáhá spoluvytvářet – příběh o ustupujícím náboženství, které postupně mizelo z veřejného i soukromého života a o značných počtech lidí nevěřících, případně odmítajících jakoukoliv náboženskou příslušnost nebo vůbec nedůvěřujících jakýmkoliv náboženským institucím. Na základě Sčítání lidu, domů a bytů se v roce 2001 ukázalo, že jen přibližně každý třetí se hlásí k náboženskému přesvědčení (32 %), aby v roce 2011 tento podíl klesl na pětinu (21 %). Současně ale 4,77 milionů lidí odmítlo na otázku týkající se víry odpovědět. Zatímco podle statistik počet nevěřících roste, počet věřících klesá – ke katolictví se v roce 2011 přihlásilo 10,3 % Čechů.

Vysvětlení, proč tomu tak je, existuje celá řada. Patří k nim historické příčiny – protikatolické postoje, modernizace společnosti, nástup nacionalismu, poválečný odsun německého obyvatelstva, represe v době komunismu, ale i mnohá nenaplněná očekávání po pádu komunismu.

Věřící na „východě“

Zajímavý pohled nabízí mapa rozložení věřících lidí napříč Českou republikou. Ukazuje se z ní, že existují značné regionální rozdíly. Podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 je viditelné větší zastoupení věřící populace v některých místech jižní a střední Moravy, ale také některé větší koncentrace věřících na severní Moravě a ve Slezsku. Můžeme hovořit o rostoucí míře religiozity směrem od západu na východ. Regiony v severozápadní části státu koncentrují vysoký podíl osob bez náboženské víry, což je především důsledek poválečného odsunu Němců, devastace náboženských struktur a paměti a také specifické skladby osob, které tyto regiony postupně osidlovaly.

Naši pozornost obracíme více na východ, do míst, která vykazují vyšší zastoupení věřících. Jedná se zejména o Zlínský kraj (37 % věřících), kraj Vysočina (29,3 % věřících) a Jihomoravský kraj (28,7 % věřících). Za nimi s mírným odstupem následují kraje Moravskoslezský (26 %) a Olomoucký (24 %). Už jen letmý pohled na mapu ukazuje, že značné jsou rozdíly i uvnitř zmíněných krajů. Dlouhodobě nejvyšší je religiozita v regionech jihovýchodní Moravy

Zastoupení věřících osob v obcích s rozšířenou působností a v Praze
Zdroj: SLDB, 2011

poblíž hranic se Slovenskem. Patří sem obce s rozšířenou působností Uherský Brod a Uherské Hradiště, oblast Valašska a Veselí nad Moravou. Věřící zde tvoří více než dvě pětiny obyvatel. Další oblasti s vyšší mírou religiozity leží v některých regionech Vysočiny a dále v severní části Moravy – na Jablunkovsku a Třínecku, kde je koncentrována polská menšina a rovněž na Hlučínsku, které sousedí s Polskem. Namísto otázky, kterou si obvykle klademe, a která mříž k onomu mizení náboženství, si klademe otázku jinou: jak to že na mapě nalézáme místa, kde se náboženství představované obvykle římskokatolickou církví udrželo a nevymizelo tak jako v jiných regionech? Přitom si vybíráme jeden z regionů, který je „černým“ místem na náboženské mapě. Jedná se o region Hlučínska, který se nalézá na samotném severu Moravy a sousedí s Polskem. Vyšší míra religiozity je viditelná na údajích konkrétních obcí regionu a také v údajích za obce s rozšířenou působností – Hlučín a Kravaře. V roce 2011 se území obce s rozšířenou působností Kravaře stalo třetím nejvíce věřícím regionem v České republice (53,1 % věřících, z toho 43,7 % věřících hlásících se k římskokatolické církvi) a území obce s rozšířenou působností Hlučín osmým nejvíce věřícím regionem v České republice (42,5 % věřících, z toho 31,6 % věřících hlásících se k římskokatolické církvi). Proč na Hlučínsku k odklonu od náboženství nedošlo tak jako jinde? Proč zde i přes řadu společenských tlaků a vlivů dokázalo katolictví přetrvat a hrát důležitou roli v místní společnosti? Odpovědi musíme hledat v historii regionu, a proto začneme stručnou geografickou historickou exkurzí.

Hlučínsko a jeho historie

Území Hlučínska je nazýváno „Prajzská“ a není příliš velké, zahrnuje oblast o rozloze více než 300 km². Vymezení je především geografického rázu, a přestože se nalézá na území jednoho kraje (Moravskoslezský kraj), tak zasahuje do dvou administrativních celků – okresu Opava a Ostrava. Zmíněné historické území pod názvem Hlučínsko je na jihovýchodě ohraničeno řekou Odrou, na jihu řekou Opavou a na severu hranicí Česka s Polskem. Nezvykle vysoká míra religiozity kontrastuje obzvláště ve srovnání s nedalekým Ostravskem, jehož statistické ukazatele z něj činí spíše baštu nevěřících. Religiozita je viditelnou součástí zdejšího veřejného života. Sakrální stavby jsou udržovanými dominantami obcí, vystavěnými v německém raně moderním stylu. V některých obcích se konají *odpusty*, svátky patronů místních kostelů nebo *krmáše*, svátky posvěcení kostela. Nejedná se jen o náboženské svátky, ale velké a populární lidové slavnosti.

Hlučínsko a jeho obyvatelé v minulosti prošli řadou několika historických zvratů. K nejvýznamnějším patří přičlenění k Prusku v roce 1742. Marie Terezie ve druhé slezské válce se svým rivalem Friedrichem II. ztratila území Hlučínska, které se dostalo pod silný vliv germanizace. Odtud je také odvozeno označení regionu jako „Prajzská“. Do roku 1920 bylo území součástí okresu Ratibor Pruského Slezska, poté se stalo na základě Versailleské mírové smlouvy součástí Českého Slezska a tedy Československé republiky. Připojeno bylo dva roky po vyhlášení její samostatnosti. Administrativně vznikl samostatný okres Hlučín, který byl po osmnácti letech na základě Mnichovské dohody v roce 1938 připojen přímo k Třetí říši, přičemž jeho občané se stali říšskými občany se všemi výhodami i nevýhodami. Mužské části populace se dotkla povinná služba ve Wehrmachtu a tudíž i přímé zapojení do bojů 2. světové války. Po ukončení války zůstává území Československu a nese si s sebou silné stigma a v očích vládnoucí garnitury budí nedůvěru. Vazby k Německu, které se utvářely meziválečnými a poválečnými migracemi obyvatelstva, se naplno projeví po roce 1989. Obyvatelé Hlučínska začali žádat o dvojí občanství a veřejně se hlásit k německé národnosti. Dvojí občanství zpřístupňovalo cestu na atraktivní německý pracovní trh.

Katolicismus v pojetí obyvatel Hlučínska

Jak je ze stručného přehlednutí historie regionu Hlučínska patrné, obyvatelé byli v průběhu historie vystavováni působení mnohých paradoxů. Jejich životy se utvářely v atmosféře nedůvěry a proměn, odlišných nacionálních pojetí. Přecházení z „jedné ruky do druhé“ vedlo k tomu, že katolictví získalo jiný význam. Zatímco v českém prostředí bylo spojováno s násilnou rekatolizací a v českém nacionalismu ne-

nalezlo valnou oporu, tak v regionu Hlučínska katolicismus představoval nadčasový stabilní prvek, a nejen to – stal se výrazem protestu a vzdoru proti dominantním nacionálním ideologiím, které v čase do regionu se svými projekty vstupuovaly. Katolicismus se stal ve spojení s místním jazykem formou protestu a umožňoval stabilitu životu místních lidí, kteří byli označováni za nedůvěryhodné a podezřelé. Jim jsme dali prostor, aby sami odpověděli na otázku, proč katolicismus v regionu přetrvával a nadále přetrvává. Celkem lidé našli osm odpovědí, proč tomu tak je. Dále je stručně představíme.

Na prvním místě se objevuje *církevní věrnost*, obyvatelé se historicky orientovali na olomoucké Arcibiskupství ležící na území Moravy a necítili se být součástí ani Pruska, ale ani Českých zemí. Hledali pevnou oporu pro své životy nikoliv v proměnlivém národnostním rámci, ale v příslušnosti k církvi. Tu lidé nebyli nuceni změnit ani jednou a ve spojení s jazykem sloužila jako útočiště. Náboženství bylo a je *integrální součástí* společnosti. I přes snahy ji zatlačit do soukromí si náboženství uchovávalo převážně veřejnou roli. Přesahovalo do politiky na místní úrovni a působilo na ni. Stejně tak i na instituce veřejného života. Bylo v souladu s veřejným míněním a spoluvytvářelo ho. Podle obyvatel bylo obdobím největší konfrontace období střetu církve s komunistickým režimem, který jako jediný otevřeně náboženství místních atakoval a to mezi lety 1948 a 1989. Církev byla potlačována a na obyvatele Hlučínska byl vytvářen soustavný nátlak, aby se vzdali své víry a tím i minulosti a kultury. Pro obyvatele Hlučínska ateisté dosazování zvenčí (třeba do škol) představovali cizí prvek, který naopak posílil přesvědčení o nutnosti vzdoru a integrity katolických postojů. Po Sametové revoluci v roce 1989 a demokratických změnách se v místní společnosti proto církev stala důležitou složkou pro obnovení identity obyvatel Hlučínska. Obce, ale i nově vzniklé spolky a sdružení regionálního charakteru,

Starostka obce a farář společně uvádí koncert vážné hudby v Kravařích v roce 2015

začaly na své akce zvat kněze, jejichž status byl vysoký a církev opětovně působila na politiku. Jednalo se například o posvěcení staveb a předmětů při slavnostních příležitostech. Běžné se staly i mše svaté za obecní představitele atd. Kněží se tak zcela přirozeně stali běžnou součástí místních elit.

Náboženství je přítomné také v *běžném životě*. Přestože někteří věřící uvádí, že náboženství slábne, návštěvníci odjinud žasnou nad málo obvyklými aktivitami – jako opravenými budovami kostelů a far, plnými kostely, slavením náboženských svátků, účasti na náboženské výchově apod. Klíčové je také *školení*, které se vůči katolicismu nevymezuje, právě naopak, má k němu velmi blízko. Třeba už tím, že i učitelé jsou věřícími. Děti jsou zapojovány do náboženských aktivit – dochází na hodiny náboženství, ve výuce jsou přítomna katolická témata, děti mají povědomí o náboženské symbolice, náboženství je přítomno v důležitých okamžicích školního roku – na jeho začátku i konci.

Pozorovatel v regionu nemůže bez povšimnutí přehlédnout přítomnou *náboženskou symboliku* – je součástí řady architektonických prvků, k vidění jsou kostely, kaple, pomníky,

ale symbolika je přítomná například v literatuře a poezii. Centrum téměř všech obcí Hlučínska tvoří kostel.

V každé obci, ale i v krajině je také postavena celá řada kapliček a křížů. V mnoha čelních vikýřích tradičních hlučínských rodinných domů jsou vystaveny sošky svatých. Církvní prvky jsou proto neodmyslitelnou součástí krajiny na Hlučínsku. Důležitost církve pro obyvatele Hlučínska je také zachycena v knihách místních spisovatelů. Osudy postav, které se zřeknou příslušnosti k církvi, jsou v těchto knihách často vyobrazeny pejorativně a tragicky.

Důraz v běžném životě je kladen na důležité *církevní slavnosti a svátky*, při kterých jde především o upevnění kolektivní identity a pocitu sounáležitosti. Samotná podstata těchto církevních svátků se tak do jisté míry přenáší spíše do světské roviny. A nakonec – lidé vnímají svou náboženskou jinakost. Řídí se pruským *systémem hodnot*, který zahrnuje respekt k autoritám a důraz na rodinnou soudržnost. Hodnoty obyvatel Hlučínska jsou v mnoha ohledech pevně spjaty s hodnotami katolické církve. Na Hlučínsku ještě stále funguje širší rodina, která si neustále vypomáhá a slaví společně církevní svátky i významné rodinné události. Obyvatelé regionu také migrují a jejich návraty domů provází uvědomění si důležitosti víry v Boha ve vlastním životě a následně návratům k tradici a hodnotám, jejichž je katolictví součástí.

Daniel Topinka
Česká republika

Kostel sv. Bartoloměje v Kravařích

O autorovi

Daniel Topinka (1971) vystudoval sociologii a religionistiku na Masarykově univerzitě v Brně, doktorskou práci obhájil na Univerzitě Palackého v Olomouci v roce 2008. Působí jako odborný asistent na Katedře sociologie, andragogiky a kulturní antropologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Zabývá se tématem náboženství a emigrace. Otázky a komentáře jsou vítány prostřednictvím e-mailu: daniel.topinka@upol.cz

Etymology of the Word Slave

A few weeks ago, I was having a discussion with a young American lady of African descent. She spoke of the black college she attended and how she was taught that schools in Texas still utilize books with math problems that have the word slave in them. I knew why she seemed disturbed by what she was explaining but I asked her when the schoolbooks in question were using the word slave, did they mention what peoples specifically they referred to? She seemed confused. We then began a discussion about slavery and in particular the etymology of the word slave and how the word slave actually originated from my heritage. Still bewildered, we discussed the origin of the word further. Unfortunately, in the United States, when the word slave is mentioned it seems one automatically thinks back to the regrettable practice when Africans were taken from their native lands in the 18th and 19th centuries and forced to work in New World trades such as the cultivating of tobacco, sugar and the like. But the etymology of the actual word slave, not to be confused with the act itself, does indeed evolve from a different ethnic group, the Slavs.

Slavery is one of the oldest trades to have ever existed. All races and civilizations have, at one point in their history engaged in the practice of slavery. In Asia, Africa, Europe and the Americas people have enslaved not only other peoples but their own as well. Europeans were no exception. Between 1500 and 1650, Eastern Europe exported 1.5 million slaves to North Africa, the Middle East, and South Asia (KOŁODZIEJCZYK, Dariusz. *Oriente Moderno*, 2006). Western Europe exported a little over a million between 1530 and 1780. These slaves were taken by raiding an isolated village and carrying away its inhabitants. Those people who were found to be commercially useful, particularly young women and men were seized and headed for a life of slavery. In the Bible, slaves were referred to as servants. According to the Etymology Online Dictionary, the French word *esclave*, Spanish word *esclavo* originally came from the word Slav due to the many Slavs sold into slavery by conquering peoples. So it is important to know our history, the history of mankind and that virtually all people at one time or

another were subject to the cruel and unfair fate of slavery. The sad truth is that the enslaved history of one group of people is today's reality for others. For those of us whose history has encompassed slavery, we must be communally grateful that is is in our past as slavery, today in the 21st century remains other people's actuality.

According to Timothy Dalrymple, the Dalit people of India, are currently the largest group of enslaved people in the world. India is the second most populous country in the world with over 1.3 billion people. Nearly one-quarter of those people are Dalits. The Dalits were historically called the "untouchables". They were those in India who were not even considered high enough to be part of the caste system, but were below the lowest level of caste.

Dalit is a classification of human beings based upon their ancestry. It could be likened to being born Asian, or black, or white. Aspects over which we have no voice, choice, or control. The Dalits are considered the longest standing group of oppressed people in history and consist of the largest number of people categorized as victims of human trafficking and enslavement in any single nation. India's Home Secretary, Madhukar Gupta, estimated that "at least 100 million people were involved in human trafficking in India." Nearly all those 100 million persons are Dalits.

While the word "slave" derives from the oppression of the Slavic peoples, it is of dire importance that that all peoples whose ancestry was once enslaved ban together to stop those currently suffering under the bondage of slavery. For many of us, we are fortunate to have slavery be a thing of our past. Now, we have a moral obligation to help those in which slavery is their present-day.

For more information on present-day slavery and how you can help, please visit.
www.freetheslaves.net/

By Jana Kreck

Our Western Culture Challenges, Politely Persecutes Our Faith

Our Lord never promised us that it would be easy. "It" being to follow Him and to confront the challenges to faith and to living His words entrusted to us.

The Scriptures tell us of the early challenges encountered by Jesus' followers. St. Paul on his missionary journeys had variable levels of success. And for his efforts he recounts his hardships and sufferings (2 Cor 11:24-26). All but one of the Apostles witnessed to Jesus by his own martyrdom. And Christians were targeted early by worldly authority, as in the case of being falsely blamed for the burning of Rome.

The point is that throughout history, and even throughout the world in our own day, to live our Catholic faith is to be challenged as Jesus was. But even as we are called to give witness before the world, we are given that sense of joy that comes from doing what is truly good because it is what God intends. We also live with a firm and real hope. He has not abandoned us but is with us until the end of the age.

Pope Francis, in a recent morning homily, touched upon the modern persecutions confronting the faithful. He noted the cruel persecutions even to death that still take place today. But he observed that especially in the western world, our situation, there is another form of very real persecution.

Pope Francis spoke of persecution that comes "disguised as culture, disguised as modernity, disguised as progress, ... as an educated persecution." Pope Francis went on to explain that in such cases, the faithful are not persecuted for spea-

king the name of Jesus. Rather, they are persecuted for wanting to live the values of one who is a child of God.

Pope Francis called this a persecution "against God the creator in the person of His children." In the end, according to the Holy Father, this kind of persecution ends by taking away human freedom, especially the freedom of conscience.

For some time now the secularizing trends in our own beloved country have quietly built the foundation for this kind of polite persecution described by the pope. Little by little we have been told that to pray publicly or to link our moral values explicitly to belief in God is divisive. Under the language of tolerance and by exaggerating individual freedom, the educated persecution seeks to silence faith and to make faithful people feel uncomfortable, stuck in the past, or even intolerant.

The consequences for a society losing faith are visible around us. The family and family structure are not supported or are even undermined. The most basic unit of solidarity is treated as an option or even a form of limitation of liberty.

Respect for the dignity of every person in the image of God is lost with the result that we are pitted against each other. That highlights our differences be they racial, financial, social or personal, but not in a way that can bring us together as one family under God. As a result, even our political structure seems incapable of addressing our problems.

Our response cannot be simply a deeper reliance on human ingenuity. Reliance on experts, programs and govern-

ment, while it has its place, is simply more human effort. Instead, what will be needed will be faithful witnesses to Christ. We will need to be unafraid to live and bring holiness into the world.

Cardinal Thomas Collins of Toronto recently outlined three elements to our Catholic witness to the challenges before us.

First, turn to the Eucharist and our eucharistic Lord. Mass and prayer before the Blessed Sacrament link us to Christ. The Eucharist is His presence in the world and in our hearts. How can we not come to meet Him there?

Second, each of us must examine our hearts to see where we have compromised, how we have displaced God from the center of our hearts. All of us are tempted not to put Christ first.

Third, he suggested that we regularly and explicitly pray for those who espouse or argue for this polite persecution. This we must do lovingly and seeking their good, even in times of trial.

In view of this summer of violence, and especially the recent shootings of and by law enforcement authorities, we sense even more acutely the wider societal dangers before us. We are to be the light of the world, even if it costs us, even if we are despised.

Our country needs the example and contribution of holiness. Our Catholic faith and the Pope call us to that same response.

*By Bishop David J. Malloy
The Observer July 21, 2016*

Duchcovský zámek a jeho knihovník G. G. Casanova

Město Duchcov leží v severních Čechách, v okrese Teplice, v Ústeckém kraji. Najdete je v hnědo-uhelné pánvi cca 14 km severovýchodním směrem od českého města Most. Duchcovský zámek stojí na místě starší tvrze. Ta byla pro Václava Popela Lobkovicze roku 1570 přebudována na renesanční zámek. A ten pak byl o 100 let později, v letech 1675–1685, na přání nového vlastníka, pražského arcibiskupa Jana Bedřicha z Valdštejna, přestavěn architektem Jeanem Baptistou Matheyem v duchu tehdy moderního baroka. Roku 1707 byl barokní zámek rozšířen o 2 boční křídla. Vzniklo tehdy vnější zámecké nádvoří, navazující na tzv. čestný dvůr. Oba jmenované prostory byly od sebe odděleny zdobeným kovovým plotem, opticky také odděleny architektonicky členěnými pilíři se dvěma vázami a čtyřmi sochami z dílny Matyáše Bernarda Brauna. Přitom dvě sochy představují zápasícího Herkula, další dvě sochy bohyní Minervu a boha Marta.

V roce 1722 byl těsně před zámkem v Duchcově slavnostně vysvěcen nově postavený zámecký kostel, zasvěcený Zvěstování Panny Marie. Jeho výstavbu započal Arnošt Josef z Valdštejna podle plánů italského architekta Marca Antonia Canevale. Na výzdobě kostela, stavebně propojeného s jižním (při pohledu z města levým) křídlem zámku, se podíleli špičkoví umělci tehdejší doby, mj. sochař Matyáš Bernard Braun a malíř Václav Vavřinec Reiner. Tento překrásný barokní kostel byl v květnu 1945 vypálen sovětskými vojáky. Veškeré vybavení interiéru kostela, vzácné malby i sochy, byly tehdy nenávratně zničeny. Zachovaly se jenom jejich obrázky na starých pohlednicích.

Roku 1731 byl areál zámku v Duchcově rozšířen poté, co byl terén kolem něho upraven a zajištěn opěrnými zdmi. Mohly být proto už bez obav započaty práce na založení tzv. knížecí zahrady, navazující na severní (pravé) křídlo zámku. Tato zahrada byla po 236 rocích, tedy v letech 1967–1968 (v časech tzv. „Pražského jara“), barokně rekonstruována. V nižší části knížecí zahrady je

dnes květinový parter, při opěrných zdech od jara do podzimu kvetou popínavé růže. Lomená osa zahrady vychází z bočního vstupu a končí u Braunovy plastiky bohyně Niké, stojící na zeměkouli. Výškový rozdíl začátku a konce knížecí zahrady vyrovnává dvouramenné schodiště s drobnou kašnou a maskaronem. Dolní rozšířenou část knížecí zahrady od většího přírodního zámeckého parku, udržovaného v pseudo-francouzském slohu, oddělují okrasné jabloně.

Vzácní hosté na duchcovském zámku v 18. a 19. století

Od poloviny 18. století, kdy právě vrcholil lázeňský věhlas nedalekého města Teplice, bylo v duchcovském zámku a na jeho zámecké zahradě společensky velice rušno. Pořádaly se tam pastýřské hry, divadelní a hudební představení, čajové dýchánky a jiné slavnosti. Mezi návštěvníky nechyběli ani takoví velcí, jakými byli italský básník a libretista **Lorenzo da Ponte** (vlastním jménem Emanuele Conegliano, 1749–1838), ani polní maršál, spisovatel a miláček žen **Charles Joseph Lamoral de Ligne**, 7. princ z Arenbergu (1735–1814). Dále sem přicházel německý básník, spisovatel, dramatik, estetik a historik **Johann Christoph Friedrich Schiller** (1759–1805) a též německý básník, prozaik, dramatik a politik **Wolfgang von Goethe** (1749–1832). Vítaným hostem byl také jeden z největších německých hudebních skladatelů **Ludwig van Beethoven** (1770–1827) a rovněž polský klavírní virtuos a hudební skladatel z období romantismu **Frederyk Franciszek Chopin** (1810–1849). Tito a mnozí další nejmenovaní lidé přispívali k dobré pohodě na pořádaných společenských akcích, a současně byli zárukou jejich vysoké kulturní úrovně.

Na duchcovském zámku prožil posledních 13 roků svého života **Giacomo Girolamo Casanova** (1725–1798). Dnes je znám jako italský spisovatel, intrikán, špión a diplomat. Poté, co prožil relativně dlouhý život plný romantických

Giacomo Girolamo Casanova (1725–1798)

dobrodružství a většinou spravedlivých pronásledování ze strany úřadů a policie téměř všech zemí Evropy, byla mu majitelem duchcovského zámku hrabětem Josefem Karlem Eusebiem z Valdštejna nabídnuta dobře placená funkce zámeckého knihovníka. Zanechal po sobě všestranné literární dílo, psané převážně ve francouzštině, z části také v němčině a italštině.

Jeho jméno a příjmení je dnes synonymem pro svůdce žen a dívek. Této pověsti se těší zásluhou svého nejvýznamnějšího literárního autobiografického díla nazvaného „Histoire de ma vie“ („Dějiny mého života“). V něm bez zábran popisuje svoje četná milostná dobrodružství. Je dnes obtížné určit, jak mnoho je v něm pravdy, a jak mnoho si vymýšlel. Tento Casanovův vlastní životopis se však stal pro dnešní dobu důležitým záznamem toho, jak se lidé v jeho časech oblékali. Důležitý je také jeho popis běžného denního života lidí v Evropě 18. století. Giacomo Casanova měl své osobní kouzlo, měl však také bouřlivou povahu, která mu způsobila mnoho velkých nepříjemností. Sám o sobě na konci svého života říkal, že je už jenom spisovatelem a filosofem.

Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

**Foto na zadní straně:
Průčelí zámku v Duchcově**

